

Poštnina za kraljestvo SHS v gotovini plačana.

Zvezek za maj in junij.

DUHOVNI PASTIR

S sodelovanjem več
duhovnikov urejuje

Alozij Stroj

Sedemintrideseti letnik

Ljubljana 1920

Jugoslovanska knjigarna

Natisnila Jugoslovanska tiskarna

Cena: 30 K na leto

Vsebina:

Stran

Na apologetičnih potih. Iz govorov dr. Mihaela Opeka v ljubljanski stolni cerkvi sv. Nikolaja:

1. V brezbrežno daljo	129
2. Jesus Christus heri et hodie	134

Pridige za nedelje in praznike:

Peta nedelja po veliki noči. — O jutranji molitvi. (Fr. K.)	140
Križev teden. — Zgodovina kruha. (P. Hugolin Sattner.)	143
Kristusov vnebohod. — (Gl. govor »Jesus Christus heri et hodie«, pag. 134.)	
Šesta nedelja po veliki noči. — Večerna molitev. (Fr. K.)	148
Binkoštna nedelja. — Življenje prvih kristjanov. (V. Bernik.)	151
Binkoštni ponedeljek. — Življenje prvih kristjanov. — Nevarnosti in težave. (Val. Bernik.)	156
Praznik presvete Trojice. — Življenje prvih kristjanov. — Pomoč, zmaga in sadovi. (Val. Bernik.)	161
Druga nedelja po binkoštih. — Sv. Rešnje Telo — neskončna lepota in največja tolažba sv. vere. (Za dan vednega češčenja in za evharistične pobožnosti sploh. — P. B. K.)	165
Tretja nedelja po binkoštih. — Srce Jezusovo — naše vse. (Janez Pucelj.)	171
Četrta nedelja po binkoštih. — Petrov čoln — podoba svete katoliške Cerkve. (P. Dionizij Dušej.)	175
Peta nedelja po binkoštih. — Kakšna mora biti čednost, da bo Bogu prijetna. (P. Hugolin Sattner.)	179
Praznik sv. Petra in Pavla. — Peter in Pavel kot spokornika. (Val. Bernik.)	184
Sedemdesetletnica presv. ljubljanskega knezoškofa dr. Antona B. Jegliča	189
Pogled na slovstvo. — Dr. Aleš Ušeničnik: Uvod v krščansko sociologijo. (Naša pota. II.) — Slovensko časopisje v Ameriki: Ave Maria — Edinost. — Mladika. — St. Premrl: Cerkvena pesmarica za mladino. — Glasovi.	

DUHOVNI PASTIR

Izhaja vsak mesec

Velja 30 K na leto

5.-6. zv.

V Ljubljani, maj, junij, 1920.

XXXVII. let.

Na apologetičnih potih.

IZ GOVOROV DR. MIHAELA OPEKA V LJUBLJANSKI STOLNI CERKVI
SV. NIKOLAJA.

1.

V brezbrežno daljo . . .

Predragi v Gospodu! Tisti, ki z modrostjo v srcu opazujejo in premišljujejo, kako ljudje dandanes živimo, pravijo z učeno besedo, da je sedanji čas anthropocentričen. Anthropos pomeni človeka, in centrum je središče; človek, pravijo, je dandanes središče vsega —: vse mišljenje, hotenje, pričakovanje, prizadevanje, vsi načrti, vse skrbi, vse delo, ves strah in up . . . z eno besedo: vse življenje človekovo se vrti samo okrog človeka. Človek je postal samemu sebi začetek in konec, prvi in zadnji namen. V tem, ko so se včasih — v manj prosvetljenih, a bolj vernih stoletjih — ljudje v vsem svojem dejanju in nehanju zmerom spet vračali k Bogu, kot središču in zadnjemu namenu vsega stvarstva, se steka zdaj vse človeško pojmovanje, modrovanje, delovanje nazaj k človeku. Samo da je človeku prav, samo da je dosežena človekova čast, človekova korist, človekovo uživanje, človekova kakršnakoli zemeljska sreča . . . Človek je pustil vnemar Boga, zato da je naredil sebe za boga; svoj pogled je obrnil od neba čisto k zemlji, od potov nebeških zvezd do samih posvetnih cest — — Odkod je tako prišlo? To je prišlo zato, ker je legla na človeštvo velika pozaba tega, kar pride — po smrti! Kar pride po smrti? Ah, ali mar človek, prosvetljeni in v to zemljo zatopljeni človek današnjega časa še veruje, da sploh kaj pride po smrti? Ali ni vere v posmrtno življenje že davno spravil med preživele bajke, rekoč: Pustite, da pijemo iz vrhane čaše to zemeljsko življenje, zakaj s smrtjo je tako vsega konec: mrtev je mrtev . . . Prijatelji moji, žalbog,

da je le prepogostokrat tako. Svet ne veruje, svet dvomi... In vendar: Ali ste že videli človeka umirati? Ali niste imeli občutka, kakor da vsak umirajoči govori in priča o večnosti? Tisto oko, ki se pomegli in ostekli in nepremično zazre predse — ali ne pravi: Zdajzdaj se odprem na široko in ostrmim v večnosti?... Tisto uho, ki postaja gluho za vzdihne in jok teh, ki se poslavljaajo — ali ni, kakor bi napeto poslušnilo proti večnosti, češ: Zdaj pride od tam in me pokliče z mogočnim glasom?... In roke, te roke, ki nemirne iščejo in grabijo po posteljni odeji — ali ni, kakor bi hotele še zadnji trenutek zaseči nekaj dragocenega, da ne pridejo prazne in uboge pred vrata večnosti?...¹ O prijatelji, to ne gre kar tako — tajiti večnost naše duše, dvomiti o neumrljivosti njeni! Kaj pa, če se motijo tisti, ki taje in dvomijo?... Poglejmo le, če se res ne motijo!

* * *

Ne bom vam suhoparno razkladal, predragi, kako je naša duša sposobna, da tudi po smrti brez telesa naprej živi, ker je čisto drugačna kakor n. pr. duša živali, ker je njena delavnost, dasi navezana na telo, vendar tudi čisto breztelesna —, in kako človeške duše ni mogoče umoriti ali ubiti ali razkrojiti ali kakorkoli drugače vničiti, ker ni tvarina, marveč duh... Vsega tega vam ne bom razlagal, ker si mislim, da vi teh nekoliko mrtvih strokovnjaških dokazovanj od mene ne zahtevate in bi se tudi dolgočasili pri njih. Ampak premišljeval bom z vami nekatere druge stvari. —

Pred vsem, predragi, kako je mogoče tajiti to ali dvomiti o tem, kar je globoko prepričanje vesoljnega človeškega rodu? Ves človeški rod namreč veruje, da je smrt začetek družega, onstranskega življenja. Berite zgodovino narodov! Kakorkoli so si že različna poganska ljudstva vseh časov predstavljala svet onkraj groba (Grki in Rimljani, Perzijci in Egipčani in nešteti barbarski rodovi ter današnja divja ljudstva v Afriki, Polineziji, itd.) — eno stoji: Ljudstva vseh časov in krajev so verovala in verujejo, da s smrtjo ni vsega konec in da ni resničen tisti mrzli in odurni stavek: Mrtev je mrtev! Stari poganski narodi so pošiljali duše umrlih pred sodnike, kakor Minos in Radamantus; mislili so si jih na dobrem in zlem kraju — v Eliziju in Tartaru; dajali so jim s seboj na pot jedi in pijače; darovali so zanje daritve, opravljali mrtvaške slovesnosti. Kitajci stavijo umrlim dedom oltarje in časte

¹ Prim. Dr. J. Klug, Ein Sonntagsbuch. Paderborn 1911. II. str. 276—277.

njihov spomin; pri Indijancih in Peruancih se žene žrtvujejo smrti, da gredo za umrlimi možmi in družinskimi očeti... in tako dalje, dalje brez konca: povsod jasno izraženo prepričanje življenja po smrti. In nikar ne recite, da je bila to samo vera nižjih, popolnoma neizobraženih ljudskih mäs! Ne, ravno najboljši in najbolj prosvetljeni možje starega poganstva so to vero najjasnejše izrekli. Najbolj sloveči modrijani grške zemlje: Pitagoras, Sokrates, Plato in drugi poudarjajo to vero — in Kato, slavni Rimljan, kliče poln navdušenja: — O srečni dan, ko zapustim to zemljo in se dvignem k nebeškemu zboru duhov, ki so šli odtod že pred menoj!¹ — Tisti, ki so v vseh časih tajili ali pobijali vero v posmrtnost — pri Bogu, da niso bili to zmerom najplemenitejši ljudje, a pustimo to! — tisti torej so bili pač le posamezne lastovke, ki še ne delajo pomladi, ali da rabim drugo primerico: bili so in so še le posamezni pohabljeni izrodki v primeri z nepregledno neskončno množino normalnih stvorov v naravi. Če pa je temu tako — in tako je: zgodovina in narodopisna znanost pričata! — potem vprašam: Ali more biti napačna vera, ki je vsesplošna, ki je od začetka sveta lastna vsemu celokupnemu človeštvu, ki se je živo in neizbrisljivo dedovala od rodu do rodu in je vsi viharji časov in preobrati narodov niso mogli zadušiti? Ne, kar je tako splošna last človeštva, kakor vera v posmrtno življenje, to mora biti zraščeno s človeško naravo samo, to mora biti vcepljeno od njega samega, ki je Stvarnik narave, to mora biti potemtakem — resnično. —

In kako tajiti vero v posmrtno življenje, kako dvmi o nji, če pa to vero neizprosno zahteva naša najgloblja notranjost? Dve stvari sta v nas, ki ju ne moremo nikoli nikjer zatajiti: brezdanje hrepenenje po sreči in tenak čut za pravičnost. — Hrepenenje po sreči... O, ali ni vse naše življenje takorekoč samo to hrepenenje? Ali ni vse, kar premišljujemo, snujemo, želimo, delamo... samo to in nič drugega nego to — hrepenenje po sreči? Kaj drugega je vse beganje za slavo, za bogastvom, za uživanjem sveta — če ne koprnenje po sreči, po veliki sreči, po vsestranskem, popolnem blaženstvu, po sreči neizrekljivi, neusahljivi, iz zarje v zarjo se prelivajoči, neskončni, večni?... O — ali niso vsa naša pota po zemlji samo teženje do nje, vsi utripi naših src samo klici za njo? Ali niso od hrepenenja po sreči vse izmučene in kakor s trnjem razbodene naše glave? Ali niso od tega hrepenenja vsa razbičana naša srca, vse ranjene in krva-

¹ Prim. P. Matthias von Bremscheid, Der christliche Mann in seinem Glauben und Leben. Dritte Aufl. Mainz 1901. Str. 57—58.

veče naše noge? Kje ga ni — tega hrepenenja? Po svetlih palačah valovi in se preлива, in po bornih kočah ždi in se sramežljivo skriva; po širokih, šumnih cestah hodi in po tihih, ozkih stezah... — Sreča! sreča! kličemo vsi in vse suho je naše grlo od žeje po sreči... In sreča — kje je? Ali je je kaj na zemlji? Ah, sled sence zarje¹ — komaj! In še ta sled: pokaže se in spet zabriše... Žarek pogleda skoz oblake — in še skrije... Nikoli ni naše srce celo obsejano od sreče. Na dnu srca so zmerom temni koti: kakor leži senca v globokih dolinah, tudi če zlati jutranje solnce vrhove gorâ... Zmerom neki strah, neka bojazen, neko trepetanje: da nam uide še tisto malo sreče, kar smo je dosegli... O, in srce koprni vendar po popolni sreči — vsako sleherno srce! Kaj — ali je ne bomo nikdar dosegli? Na zemlji nikdar! — In ko izgine izpred naših oči ta zemlja? ko se oko zatisne v smrti? Gorje, če pravite: Tudi potem ne! Gorje, če mi pravite: Potem je vsega konec, mrtev je mrtev!... Ne, strašna je ta beseda! — Tedaj je vse hrepenenje za srečo zastonj? Zastonj vse upanje? Zastonj vse pričakovanje? Tedaj nam je Stvarnik (kdo pa drugi — če je zopet to hrepenenje splošno-človeško!) vlil v prsi to hrepenenje samo zato, da nas preganja, da nas biča, tepe, trapi, muči, mori... da nas dela nesrečne, neizmerno revne — veliko nesrečnejše in revnejše od vseh drugih bitij na zemlji?... O to bi bil trinoški Bog — a to ne more biti, in to ni — ne trinog, ne mučitelj, ne, ne: Oče si ti, o preljubezni Stvarnik, Oče si in Dobrotnik, zato pa vemo — in naše od tebe ustvarjeno hrepenenje po sreči nam priča — da s smrtjo ni vsega konec, da mora biti, da je še drugo življenje, kjer bo hrepenenje izpolnjeno, kjer bo ugašena žeja naših src po popolni, nekaljeni sreči, kjer bodo počile nemirne naše duše in se neminljivo blažene potopile vate, o Gospod, ki si Oče in Dobrotnik, ki si morje vse blaženosti! —

Morje vse blaženosti nam boš v večnosti, Gospod — če bodo namreč naše duše, iščoč na zemlji sreče, hodile po sledovih tvoje pravice. Drugače pa bodo pahnjene od tebe na vekomaj! Tudi to je gotovo, tudi to govori naša plemenitejša notranjost. V nas, predragi, je tudi čut za pravičnost. In tudi ta čut nepreklicljivo terja, da mora biti laž tista beseda: Mrtev je mrtev, s smrtjo je vsega konec! Ne sme biti konec! Zakaj ne? Zato ne, ker s smrtjo niso poravnani računi. Pregreha mora imeti drugačen račun nego krepost. Usmiljena ljubezen, ki po bol-

¹ Prešeren: Matevžu Langusu.

nišnicah otira solze bolnikom, ki se kakor goreča sveča použiva v bdenju in zatajevanju, v odpovedi in trpljenju za bližnjega, mora priti v računski knjigi na drugo stran — nego sovražstvo, ki ubija, lakomnost, ki stiska in izmozgava, zavist, ki se veseli nesreče, požrešnost, kateri je uživanje bog... Zapeljivec, ki pogublja duše, ki se valja po blatu grdili želja in strasti, mora na drug računski list nego čista duša, ki kakor lilija dehti k svojemu Stvarniku, k nebeškemu svojemu Ženinu. Mora! mora! — Ali pa se to tudi zares zmerom tako dogaja na zemlji? pred smrtjo? Ali je tu na zemlji res zmerom krepost poplačana? hudo-bija kaznovana? O, če ne vidimo, da je mnogokrat narobe — ravno narobe! Pregreha je oboževana, je bogata, dviga glavo, se ponaša, se šopiri, uživa — čednost pa hodi omahovaje pod križem svojo trnjevo pot... Ali naj pri tem ostane? Ne more! ne sme! Kar se ne zravna v življenju, se mora zravovati po smrti, zakaj ti nisi samo Oče in Dobrotnik, o Gospod, ti si tudi pravični Sodnik svojega ljudstva! Zato vemo, da je večnost, kjer homo prejel sleherni po svojih delih!¹ —

Vemo in nič ne dvomimo! Zakaj tudi če bi bilo goljufivo prepričanje vsega vesoljnega človeštva, tudi če bi nas varalo naše koprnenje po popolni in stalni sreči, tudi če bi se motil v nas naš čut za pravično povračilo naših dejanj — : eno še ostane in to se ne omaja in ne zgane, in to je beseda Gospodova. — Nebo in zemlja bosta prešla, moje besede pa ne bodo prešle! (Mat. 24, 35.) In kaj govori Gospod naš, Jezus? Že Sv. Pismo Starega zakona nam na vsakem listu razodeva vero v posmrtno življenje — Gospod Jezus Kristus pa, ki je prišel dopolnit postavo in preroke, nam to vero še vse bolj zatrdno oznanuje. Zopet in zopet nas spominja večnosti, njene radosti, ki je oko ni videlo in uho ne slišalo in nobeno srce občutilo — pa tudi njene strašne bolečine na kraju, ki je pripravljen hudobnemu duhu in njegovim angelom; spominja nas Gospod tiste velike odločitve ob smrtni uri in nepreplačljive cene naših duš, rekoč: — Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi! (Mat. 16, 26.) Zakaj duša ne umrje, duša roma v brezbrežno daljo, da živi vekomaj...

. . .

Predragi v Gospodu! Jaz vem, kaj bi nemara še hotel kdo: Da pride kateri mrtvih nazaj in nam pove vso resnico... Nemara ste kdaj to mislili, ko ste kropili mrtvega: Če bi vstal ta-le in bi nam povedal... — Ni potreba, pre-

¹ Prim. Bremscheid, o. c. str. 61—62.

dragi, tega ni potreba. Mrlič na mrtvaškem odru drži v rokah križ: Tisti, ki je pribit na križu, je vstal od mrtvih in nam je povedal dovolj... Nekaj drugega nam je potreba, o človeški otroci! V očigled čisto gotove večnosti je potreba odvrniti pogled od zemlje in ga spet upreti proti nebesom in proti večnosti. Srce je treba odtrgati od samega sebe in ga dati spet Bogu nazaj... Dušo, hrepenečo po večni sreči, je treba odpreti božji milosti, da bo osvežena spet zadihala svojemu Bogu nasproti: Vse mišljenje, pričakovanje, prizadevanje, vse načrte človeške, vse skrbi, delo, ves up in strah... je treba od človeka, ki jim je zdaj središče zopet naravnati k Bogu, ki je vsemu pravi cilj in konec. Quid hoc ad aeternitatem? — Koliko velja to za večnost? se je pri vsaki stvari, pri vsakem koraku življenja vpraševal sv. Stanislav Kostka, otrok po letih, mož po mislih. Vprašujmo se tudi mi tako pri vsem, kar delamo in opuščamo: Quid hoc ad aeternitatem? — Koliko je vredno to za večnost? Kakor velikanski žaromet naj meče večnost svojo luč na vse življenje. In potem prosimo: Domine, ut videam! (Luk. 18, 41.) Gospod, daj, da v ti luči izpregledamo! Amen.

2.

Jesus Christus heri et hodie.

Predragi v Gospodu! Velika mora biti bridkost, da joka mož. V današnjem evangeliju¹ pa joka največji mož — Kristus. Pač je treba vprašati, zakaj joka! V celem svojem strašnem trpljenju, ne beremo, da bi bil potočil solzo bolečine — danes, neposredno po slovesnem vходу v Jeruzalem, pa plaka, bridko plaka. Katera žalost mu je stisnila srce, da so privrele iz oči solze — kri duše, kakor jih imenuje sv. Avguštín?...² Jeruzalem je šel naproti svoji pogubi, ker ni veroval v Kristusa. Zato joka Kristus; joka nad strašnim razdejanjem mesta, ki ima priti, a bolj še nad slepoto Judov. Bila je to zares grozna slepota! Na lastne oči so videli Jezusa — najplemenitejšega človeških otrok; slišali so njegov nauk — vzvišen nad vsako zmoto in grehoto; pričali so bili čudežev Gospodovih — presežajočih vse naravne moči: in niso verovali, da je med njimi resnični Mesija, Odrešenik in Sin božji. V svojo lastnino je prišel in njegovi ga niso sprejeli. (Jan. 1, 11.) O nevera, da se je moralo razboleti nad njo Gospodovo srce! —

¹ 9. nedelja po binškoštih.

² Prim. P. Augustin Scherer, Bibliothek für Prediger. Sechste Aufl. Freiburg i. Br. 1907. III., str. 505.

A če bi Gospod danes zopet prišel — z isto žalosti dostopno dušo, kot je nekoč ž njo hodil po zemlji: ali ne bi takisto prebridko zajokal? Resnično da. Zakaj našel bi nevero tako, kakršna je bila nevera judovska. Ali ne zameta tudi današnji svet Kristusa? Ali ne taji njegovega božjega poslanstva, božanstva njegovega? O, saj smo doživeli, da celo mladina v brezverni štrastnosti govori o Kristusovi legendi, o bajki religiji, o izmišljenem Bogu! ... Predragi! Premalo sem rekel, da je naša današnja nevera taka, kakršna je bila nevera judovska. Hujša je, vse hujša: zakaj več nego Judje ob Kristusovem času, več vzroka imamo mi, da verujemo trdno in neomahljivo, da je Jezus Kristus resnični Sin božji, naš Bog, nad vse blagoslovljen na vekomaj!

Predragi! Mi imamo Kristusa pred seboj — ne kaj drugače, kot so ga imeli pred seboj Judje, njegovi rojaki in sodobniki. Kdor se je bavil s temi stvarmi, ta namreč ve, da so evangeliji pristne, od apostolov in njihovih učencev spisane knjige, v katerih evangelisti niso ne hoteli, ne mogli nič napačnega poročati, in knjige, ki so se skoz vsa stoletja noter do nas popolnoma nepokvarjene ohranile. Dobro. V teh knjigah — v evangelijih — torej gledamo mi Kristusa z očmi svojega duha, kakor so ga Judje nekoč gledali s telesnimi očmi. Tu stoji Kristus pred nami pred vsem s svojim življenjem kot tisti prejasni vzor, h kateremu si komaj upamo povzdigniti svoje oči. Kdo bi ga zadostno popisal? Kdo bi ga le motno orisal? Če je Leonardu da Vinciju odpovedal čopič, ki naj bi naslikal Gospodov obraz pri zadnji večerji — kako ne bi odpovedal naš jezik, hoteč izraziti nad vse vzvišeni značaj Kristusov! Kakor pred solncem zvezde, tako ugaša pred Kristusovo vsaka druga popolnost. Štejte kreposti: ljubezen do Boga in bližnjega, ponižnost, čistost, krotkost, modrost, zmernost, pravičnost, srčnost, potrpežljivost, ljubezen do sovražnikov — in kar jih je še: vse so v najvišji meri v Kristusu. In ta popolna brezgrešnost Kdo izmed vas me bo greha prepričal? kliče (Jan. 8. 46) — in nihče se ne more oglasiti, niti njegovi sovražniki ne, niti njegovi sodniki ne. O dovršena svetost Kristusova! — In njegov nauk? Kaj je vsa modrost poganskih filozofov v primeri z naukom Kristusovim! Kako revna je, kako negotova, kako nezadovoljiva — kako malo zrn resnice in koliko velikih zmot! Kristusov nauk pa — ves lep, ves plemenit,

¹ Glej Slovenec, 3. avg. 1919, št. 177, članek: Ne smešite se!

ves skladen, razrešuje vse velike uganke življenja, zadovoljuje vse potrebe srca in duše, razliva jasno in zanesljivo luč na nebo in zemljo, na čas in večnost, na vse dejanje in nehanje človekovo. — In Kristusova čudežna dela? — Pojdite in povejte, kar ste videli in slišali, govori Jezus učencem Janeza Krstnika, vprašujočim, če je on tisti, ki ima priti, ali naj družega čakajo; pojdite in povejte: slepi spregledujejo, hromi hodijo, gobovi se očiščujejo, gluhi preslišujejo, mrtvi vstajajo. (Mat. 11, 4.) Da, pa tudi vsa druga, neživa narava pozablja svojih prirodnih sil in se pokori besedi in volji Kristusovi. — To je Kristus, živeč pred nami v evangelijih. —

In dobro pomnite, predragi: ta Kristus je večji in silnejši, nego so ga gledali Judje s telesnimi očmi. Zakaj vsa stoletja niso mogla zabrisati niti ene poteze na vzvišeni podobi njegovi. Najhujši sovražniki Kristusovi v vseh stoletjih niso mogli potemniti, pomračiti njegove osebne svetosti in popolnosti, nasprotno: nehote so morali upogniti pred njo koleno in jo strmeč naglas priznati. Ali hočete slišati bogokletnega Davida Straussa? Tako pravi: — Tudi če strgamo Kristusu gloriolo božanstva z glave — in Strauss se je resnično trudil, da bi jo strgal! — mu v templju duha in božanstva vendarle ostane prvo mesto kot nedosežnemu in nikoli prekosljivemu vzoru *nravne veličine*.¹ — In Renan, največji ubijalec Kristusove božje narave, mora priznati na koncu svoje zločinske knjige *Vie de Jésus*: — Človeštvo kaže v svoji celoti mešanico nizkih, sebičnih bitij, ki so le toliko pred živaljo, da je njihova sebičnost (egoizem) premišljena. Vendar štrle iz tega enakomernega prostaštva stebri proti nebu in izpričujejo plemenitejši namen. Jezus je najvišji teh stebrov, ki človeštvu kažejo, odkod prihaja in kam naj stremi. V njem je gosto strnjeno vse, kar je v naravi dobrega in velikega... In prav zadnji stavek knjige je ta: — Vsa stoletja bodo oznanjala, da med zemeljskimi sinovi ni bil rojen večji od Jezusa.² —

In kakor niso okrnila stoletja same svete podobe Gospodove, tako niso okrnila njegovega nauka, ne njegovih čudežev. Tajili so verske skrivnosti Kristusove, o dà — ker so ošabno mislili, da tega, kar ne gre v njihov razum, ni in biti ne more (kakor bi že v naravi ne bilo tisoč stvari, ki jih ne obseže naš razum! kakor bi razum odraslega človeka ne bil večji od razuma otrokovega in

¹ P. Petrus Roh S. J., Vorträge. Dritte Folge. Ravensburg 1905; str. 22.

² Hans Helling, Das Leben Jesu von Ernst Renan. Leipzig. Reclam; str. 319 in 320.

božji razum ne večji od človeškega!); zametali so npravne nauke Kristusove in zapovedi njegove, o dà — ker niso godile strastem in nerednemu poželjenju človekovemu... toda zmote in pogrešnosti niso dokazali niti v eni besedi Gospodovi. Nasprotno: nauki, ki so jih oznanjali oni, so se krhali drug za drugim ob ostrini resnice; vsi filozofski zistemi, ki so jih gradili oni, so grmeli na tla —: nauk Kristusov pa je preстал vse preizkušnje, neizpodbit in neizpodkopan! — In čudeži Gospodovi! Seveda so jih besno napadali z besedami in s pismom, tajili, maličili, smešili... Toda zastonj Trdnjava, ob kateri so se izjalovili vsi naskoki! Z najhujšimi topovi so streljali zaman. Že merili so ali prenizko, češ, da so vsi čudeži Kristusovi le izmišljotina in laž — ali pa previsoko, češ, da jih bodo z moderno znanostjo že vse razložili. Ni bilo nič! Niti drobca niso odkrušili! —

In zdaj, predragi! Ta Jezus, vzor od stoletij priznane popolnosti in svetosti, čigar nauk, popoln in svet, kakor on sam, vzdrži še danes vsako najstrožjo kritiko — ta Jezus pravi, uči, zatrjuje, da je Sin božji, vsemogočen kakor Oče, večen kakor Oče, vseveden kakor Oče, božjega češčenja vreden kakor Oče, z Očetom ene nature, enega bistva, v človeškem mesu pravi Bog — in ta svoj nauk potrjuje s čudeži, ki jih vsa stoletja niso mogla opovreči... Vprašam vas: Ali verujemo njegovi besedi ali ne verujemo? O, če ne verujemo, je ta nevera manj opravičljiva, bolj zadolžena, težja, hujša, nego je bila nevera Jeruzalema, nad katerim je jokal Gospod! —

Hujša, dà, vsa hujša nevera! Zakaj mi danes vidimo — če nismo slepi — še druge reči. Mi vidimo v ogledalu skoro dvatisočletne zgodovine, kako je ustanova Kristusova — njegova Cerkev — iz majhnih začetkov rastla in se razširila po vsi zemlji; vidimo, kako je vkljub sto in stoletnim viharjem, ki so hruli nad njo, vsekdar trdna in neporušna stala — 'skala v besnečem morju, katere, kakor je bil napovedal Kristus, peklenške oblasti zmajati niso premogle; vidimo, kako je ta Cerkev v vseh stoletjih zmagovala, kraljevala in razlivala svoj blagoslov na vse dežele in ljudstva... Toda o vsem tem bi bilo treba posebe govoriti in pripovedovati, pripovedovati brez konca in kraja...

Jaz se vračam nazaj k osebi Jezusovi. Še drug čudež gre namreč skoz zgodovino stoletij, ki ga niso mogli videti Judje, nad katerimi je Kristus jokal, ki pa je jasno razodet našim očem. Čudež je ta: da ni bil še nihče nikdar po smrti tako ljubljén, kot je ljubljén Jezus Kristus skoz vsa stoletja. Samo premislite! Umreti sramotne smrti na križu, med dvema razbojnikoma, zaničevan in zasramovan

od vsega ljudstva — samo ne od matere in peščice najožjih prijateljev — a koj nato biti kakor magnet, ki vleče k sebi srca vseh najboljših, najblažjih, najplemenitejših ljudi... Kaj se vam zdi? Trpe in umirajo apostoli — za koga? Za Kristusa! Nepregledna vrsta mučencev gre s palmami v rokah in s pesmijo na ustih v smrt — za koga? Za Kristusa. Veleumi, ki bi s svojim duhom delali v svetu sijajne kariere, zapuščajo svet, da služijo v samoti samo enemu — komu? Kristusu! Junaki vere jemljó slovo od staršev, bratov in sester, od prijateljev, od domovine, romajo v tuje kraje, med divja ljudstva — čemu? Oznanjat Kristusa! Zorne device se odpovedujejo najnežnejšim vezem, se zapirajo v samostane, bolnišnice, sirotišnice, darovat svoje življenje — komu? Kristusu! Po vsem svetu brezštevilne množice vseh stanov prenašajo z veseljem in srčnim mirom težke križe in nadloge — pravi mučeniki življenja — zakaj? Iz ljubezni do Kristusa! Skoz stoletja, skoz vsa stoletja!... O, kdo je ta Kristus, da je tako ljubljen od milijonov, kateri ga niso nikoli videli, nikoli poznali? Kdo je, da ni zanj prevelika nobena ljubezen, nobena žrtev pretežka? Zakaj niso ljubljeni tako drugi veliki in slavni ljudje človeštva? Zakaj ne, ko jih vendar človeštvo pokopava s slavo in triumfi, ko jim vendar stavi velike spomenike na grob, ko so vendar zapisana v zgodovini njihova imena? Zato ne, predragi, ker so to samo ljudje — samo ljudje — Kristus pa je več, Kristus je tisti Bog, ki je vseveden naprej napovedal o sebi: Kadar bom povišan od zemlje, bom vse potegnil k sebi! (Jan. 12, 32.) — Največji čudež Jezusov, je dejal Napoleon, ko je, pregnan na samotni otok, premišljeval minljivost posvetne slave — največji čudež Jezusov je nedvomno kraljestvo njegove ljubezni... To je, kar jaz najbolj občudujem in kar nam božanstvo Jezusovo popolnoma dokazuje.¹

Toda vi prayite: Saj je Kristus tudi osovražen. Glejte, vzeli ste mi besedo iz ust! Resnično, tudi osovražen je Kristus. Vsa stoletja. In zopet tako kakor nihče drugi... A poslušajte! Tudi to sovrašтво je čudež, tudi ono potrjuje, da je Kristus resnični Bog. — Koliko hudodelcev, zločincev, roparjev, razbojnikov, nasilnikov, koliko pravih zveri v človeški podobi je že hodilo po zemlji! In kdo jih danes sovraži? Kdo jih je črtil čez dvajset, čez deset let po njihovi smrti?... Nihče! Kristusa pa, o — Kristusa pa! Sovražili so ga v življenju — iz sovrašтва so ga umorili — in sovražijo ga po smrti. Glej, sovražijo ga v njegovih apo-

¹ Bremscheid, Der christliche Mann, str. 81; prim. tudi str. 72 nsl.

stolih, v njegovih mučenikih, zasmehujejo ga v njegovih spoznavavcih, v devicah njemu posvečenih —, kolnejo ga v njegovem nauku, v njegovi Cerkvi, njegovih duhovnikih —, preganjajo ga v njegovih zvestih vernikih... Vsa stoletja, vsa stoletja! O — in zakaj? Ali ni samo dobrote delil? Ali ni hodil po zemlji kakor hodi sonce po nebeškem svodu — ves svetel, vse ogrevajoč, vsemu blagoslov in rast in moč deleč? Ali ga ne imenujejo sami »velikega modreca iz Nazareta«, »velikega dobrotnika človeškega rodu«, »nравnega reformatorja človeštva«? Zakaj tedaj sovraštvo? O, en sam razumljiv vzrok je: Zato, ker se boje njega, katerega taje, zato ker vseeno slutijo v njem svojega Sodnika, tistega Boga, ki sovraži in kaznuje greh — greh, katerega oni ljubijo, kateremu bi oni hoteli služiti nekaznovani!¹

Dovolj je, preljubi! Če ne verujemo — jokaj nad nami, Gospod, bolj nego si jokal nad Jeruzalemom! Strašnejša bo naša poguba. Jokaj, Gospod — ker ne jokamo mi...

Toda ne! Mi verujemo: Ti si Kristus, Sin živega Boga! (Mat. 16, 16.) Ti imaš besede večnega življenja. (Jan. 6, 69.) — Kako sladka je ta vera! Kako je osrečujoča! Kako nas dela iz majhnih in slabih velike in močne! —

Leta 1899 (nemara ste že slišali dogodbo — nič ne de) — 1. 1899 je na neki kliniki v Bonnu čakal priprost mož operacije. Imel je raka na jeziku. Vse je bilo pripravljeno. Učenci so že obstopili zdravnika, ki je imel operacijo izvršiti. Preden pa le-ta zastavi nož, izjavi možu še enkrat, da za ozdravljenje ni druge pomoči, da bo z operacijo rešen gotove smrti, da bo pa izgubil govorico. — Če imate kako željo, mu pravi, ki bi jo še radi z besedo povedali, izrecite jo zdaj takoj, potem boste mutasti... Tedaj je bolnik nekoliko nagnil glavo, potem pa z veliko pobožnostjo izgovoril: — Hvaljen bodi Jezus Kristus!...²

Prijatelji! Ti zgodbi ni ničesar dostavljati. Srce je ginjeno, v očeh nekaj skeli... Hvaljen bodi Jezus Kristus! Amen.

¹ Prim. Bremscheid, o. c., str. 82 nsl.

² P. Matthias Bremscheid, Kurze Sonntagspredigten. Mainz 1914. II., str. 14.

Peta nedelja po veliki noči.

O jutranji molitvi.

Modri navaja svoje srce, da obzori čuje pred Gospodom in moli pred obličjem Najvišjega.

Sir. 39, 6.

Če prebiramo mladostno zgodovino izraelskega naroda, moramo strmeti nad veliko ljubeznijo, s katero je Bog obsipal to ljudstvo. Poleg neštetič čudežev se nam zdi posebno eden znamenit, ki se je ponavljal skozi štiri-deset let vsak dan razen sobot. Ta čudež je čudovita mana, ki je slednje jutro rosila iz neba in katere so morali Izraelci že pred solničnim vzhodom toliko nabrati, kolikor so potrebovali za dotični dan. Tako je uredil Mozes zato, kakor pravi knjiga Modrosti (16, 28), »da bi bilo vsakomur očitno, da se mora Bog slaviti že pred solničnim vzhodom in moliti, preden dan napoči.«

To je važna naredba božja, ki nas spominja in opominja na dolžnost jutranje molitve za vsakega kristijana. Ko pa te dni še pristrčneje molimo po ukaz sv. Cerkve in sv. evangelija, zato si vtisnimo v srce tovažno in preimnitno dolžnost, in premislimo danes:

I. zakaj moramo opravljati jutranjo molitev;

II. kako jo dobro opravimo?

I. Že Izraelcem je Bog zapovedal, da mu morajo darovati vse prvine. Koliko bolj veže to kristijane, da mu morajo posvetiti prvine dneva. Bog sicer hoče, da ga moramo neprenehoma moliti in od molitve ne jenjati, vendar mu je posebno dopadljiva jutranja molitev. To nam priča sv. Pismo in cerkveni učeniki. V knjigi pregovorov beremo: »Kateri zgodaj pri meni čujejo, tisti me bodo našli.« In psalmist zatrjuje: »K tebi hočem moliti, moj Gospod; zjutraj boš slišal moj glas.« In zopet: »Zjutraj čujem pri tebi.« To lepo navado, katero so imeli prerok Izaija in prvi kristijani, smatra sv. Ambrozij kot strogo dolžnost. »Mar ne veš, o človek, da si Bogu dolžan prve utripe svojega srca, prvi glas in prve besede svojih ust?« In sveti Peter Alkantara pravi: »Dasiravno mora človek vedno na Boga misliti, mora vendar zlasti prve misli Bogu posvetiti.« In sv. Frančišek Salezij opominja, naj nikdar ne

opustimo jutranje molitve, ki kakor milostna rosa iz nebes privabi nebeški blagoslov za ves dan.

Pa tudi prav je in spodobi se in pamet nam veleva, da Bog po pravici od nas zahteva jutranje proslave. Bog je naš stvarnik in gospodar, mi pa smo njegovi služabniki in stvari. Če smo pa služabniki, mu moramo precej od jutra služiti in darovati to, kar je najboljšo in najpopolnejše. Kar pa so prve cvetlice, kar so prvine živali, kar je pomlad v naravi in mladost v življenju, to je jutro v dnevu, namreč najlepše in najdražje. Saj poznamo pregovor: rana ura, zlata ura. Zjutraj je naše telo odpočito, naš duh jasen in zato se lahko dvigne na perutih svetih želj proti Bogu, kateremu je taka molitev posebno všeč, ker prihaja še iz čistega srca in nedolžnih, neomadeževanih ustnic.

Če pa nas že vse to nagiblje in opominja k jutranji molitvi, mora nas nagibati tudi lastna korist, saj vemo, da Bog najraje usliši jutranje prošnje. Tako zatrjuje veliki trpin Job (8, 5.): »Ako pa se ti zgodaj k Bogu vzdigneš in Vsemogočnega prosiš; ako čisto in pravično živiš, se bo hitro k tebi vzbudil in mirno storil prebivališče tvoje pravice.« Kako sladka je ta resnica, če pomislimo, koliko težav in bojov nas slednji dan čaka. Saj je vojska človeško življenje in sv. Peter opominja (I. Pet. 5, 8.): »Bratje, bodite trezni in čujte, ker satan, vaš sovražnik, hodi kakor rjoveč lev in išče, koga bi požrl.« Kako dobro je, da z dobro jutranjo molitvijo takorekoč prehitimo hudobnega duha in se z molitvijo oborožimo pred njegovimi napadi. Tako postanemo kakor trdnjava: proti Bogu in kristijanu v molitvi je hudobni duh brez moči.

Pa še več! Vsako jutro stopi takorekoč Kristus znova pred vsakega kristijana in mu zakliče:

»Kdor hoče za menoj iti, naj zataji samega sebe, naj vzame vsak dan svoj križ na rame in naj hodi za menoj.« In koliko je vsakdanjih križev vsak dan zlasti v sedanjih težkih časih! Skrb in pomanjkanje, draginja in lakota, bolezen in nesreča trkajo na mnoga vrata. Kje bomo dobili potrpežljivost, udanost drugje kot pri Bogu? Zato pa moramo moliti, ker le v njem vse premoremo, ki nas podpira.

Končno pa moramo tudi napredovati v dobrem, sicer nazadujemo. Stoječa voda se usmradi in le bister studenec nas krepi. Enako je v duhovnem življenju. Nemogoče je dobro živeti brez dobre molitve. Skušnja nas pa uči, da kakršna je jutranja molitev, dobra ali slaba, tako je tudi naše življenje čez dan: dobro ali slabo.

II. Kako pa naj opravimo dobro jutranjo molitev?

Poleg najlepših molitev vsakega kristijana: očenaša in češčenemarije, nas opominja sv. Frančišek Salezij, da moramo obuditi še nekatera posebna čustva in dejanja, ki so obsežena v Gospodovi molitvi.

Prvo tako dejanje je: slava in hvala božjega Veličastva. Ob solnčnem vzhodu odpro cvetlice svoje čaše in ptiči začno prepevati slavo svojemu stvarniku. Ali naj mar samo človek, ki je krona vsega stvarstva, molči, ko Boga vsa narava slavi?! Ali mar hočemo, da nas brezumne živali osramote? Če pa tega nočemo, tedaj združimo se z vidnim stvarstvom in z nevidnimi angeli v proslavo božjo! Toda to še ni dovolj. Sv. Frančišek Salezij opominja nadalje, da se moramo zahvaliti Bogu za pomoč v pretekli noči. Glejte, spanje je podobno smrti. Ponoči si bil kakor mrtvec v zemlji. Pomisli tudi, da je v pretekli noči umrlo več kakor 50.000 ljudi po vesoljnem svetu, in med njimi koliko nenadoma in neprevidenih. Nad nami pa je čulo dobrotno božje oko. Kako moreš biti tako nehvaležen, da bi na te dobrote pozabil? Ne izgovarjaj se, da nimaš časa. Če imaš čas dobrote božje prejemati, moraš imeti tudi čas, da se zanje zahvališ.

Toda ni dovolj se samo zahvaliti, ampak naša zahvala mora biti združena z darovi. Ti darovi so pa vse ono, kar mi storimo čez dan iz čiste ljubezni do Boga, iz dobrega namena sploh. Saj opominja sv. apostol: »Ali jeste, ali pijete ali karkoli delate, delajte vse v čast božjo.« (I. kor. 10, 31). Na ta način, z dobrim namenom, si lahko pridobimo neskončno zaslug za nebo. Kakor morajo duhovniki opravljati svoje dnevne molitve, združeni z onim namenom, s katerim je Jezus na zemlji vsa dela opravljal, tako moramo tudi mi svoja časna, nepopolna dela združiti z zasluženjem Jezusa Kristusa, preblazene Device Marije in vseh svetnikov. In kako hitro in lahko se obudi dober namen! Poleg molitvice v katekizmu ali one znane: »o presveto Srce Jezusovo...«, lahko rečemo s kratkimi besedami: Vse, kar bom danes mislil, govoril, storil in trpel, bodi po rokah prečiste Device posvečeno presv. Srcu Jezusovemu, Njemu v čast in meni v zveličanje. Kratke so te besede, toda neizmerne koristi za vso večnost. Končno moramo storiti trden sklep, da bomo porabili vse dnevne prilike, da napredujemo v popolnosti. Lepo je, da se opravlja skupno jutranja molitev, saj kjer sta dva ali trije zbrani v Kristusovem imenu, je sam sredi med njimi; če pa skupna molitev ni mogoča, pa je posamezen kristijan nikdar ne sme opustiti. Kako kratko, v nekaj minutah se lahko opravi, pa kako koristno je to. Kakor se bršljan ovija okrog hrasta, tako se oklenimo vsak dan Boga in v njem premoremo vse.

Predragi v Gospodu! Kakor nekdanj sv. Petru, govori tudi nam angel varih: »Vstani hitro, opaši se, vzemi svojo obleko in hodi za menoj!« (D. ap. 12, 7.) In kakor je angel rekel preroku Eliju, govori tudi nam: »Vstani in jej, ker imaš še dolgo pot!« Da, okrepčajmo se z molitvijo, ker dolga, težavna in nevarna je dnevna pot. Bodimo modri in nabirajmo si zakladov, kajti modri navaja svoje srce, da ob zori čuje pred Gospodom in moli pred obličjem Najvišjega. Amen.

Fr. K.

Križev teden.

Zgodovina kruha.

Ako premišljujemo neskončno božjo dobrotljivost in svetost, silj nas nevidna moč na kolena, da hvaležno vskliknemo v ime vsega stvarstva: »Posvečeno bodi tvoje ime« — Pri vsem navdušenju pa le predobro čutimo skrb za vsakdanji kruh in hitro se povесijo naše peruti, skoraj da omaga naša navdušenost. Kruha nimamo,¹ in še ta, ki ga imamo, ni pravi kruh; kaj pomaga vsa tehnika in industrija, kruha nam ne more nadomestiti. Zavidamo kmeta, ki vživa pristen, tečen in zdrav kruh; kaj bi dali, da bi ga imeli, vsaj za otroke, za bolnike! A ni ga, in še ta, ki je, pravijo, da bo zginil. Kruh igra v človeškem življenju veliko ulogo. Ako ni kruha, že gleda lakota skozi okna v naša stanovanja. Ker nam tedaj nihče ne more pomagati, obračamo se zaupljivo do ljubega Boga, darivca vsega dobrega, naj se nas usmili, in milo kličemo: Daj nam danes naš vsakdanji kruh! — Da sad zemlje daš in ohraniš, prosimo te, usliši nas! — Ako nam bo zemlja dobro obrodila, rešili se bomo lakote, zategadelj trkamo prošnje dni na usmiljeno Srce Jezusovo.

Ljubi kruhek ima dolgo in važno zgodovino, prelistajmo tedaj danes sv. pismo in pogledjmo, kaj nam sv. knjiga sporoča o kruhu.

I. 1. Ko sta prva človeka grešila, napovedal je Gospod Bog obema kazen. Rekel je Adamu: »V potu svojega obraza boš jedel kruh, dokler se ne povrneš v zemljo, iz katere si vzeta.« I. Moz. 3, 19. — Trud in skrb za vsakdanji kruh je tedaj v tesni zvezi z grehom. Adam in Eva v raju pač nista poznala krušnih skrbi; odkar pa je Bog preklel zemljo, nam ona rodi le trnje in

¹ Pridiga je bila govorjena v Ljubljani v vojnem času.

osati, in le z velikim trdom jo obdeluje človek, da ga živi. Gnoji jo, orje, vlači, obseje; in če nebó blagoslovi setev, tedaj žanje, mlati, melje in speče kruh. O koliko dela, koliko potu, koliko skrbi in stroškov! — Zemlja tedaj hrani naše telo, in ko so se stekle naše ure, mora telo v zemljo, iz katere je vzeto.

2. Abraham je nekoč sedel pred svojim šotorom in prišli so trije možje mimo. Ko jih zagleda, jih vljudno povabi v šotor in pravi: »Prinesel bom grizljive kruha, da si okrepčate srce in morete dalje potovati«. (I. Moz. 18, 5.) — Gostoljubnost se tedaj prične s koščkom kruha, ki ga podamo lačnemu. Ta navada se je ohranila do danes, zlasti med nekaterimi Slovani, ki ponudijo gostu kruha in soli.

3. Melhizedek, kralj Salmski, je prišel Abrahamu naproti s kruhom in vinom in ju daroval Bogu v zahvalo za dobljeno zmago. Ta daritev je bila predpodoba sv. maše, in iz tega spoznate, kolike skrivnosti so zakrite v kruhu.

4. V Kanaanski deželi je nastala lakota. Tedaj zbere očak Jakob svoje enajstere sinove v posvet, kaj je storiti, da se obvarujejo gladi. Čuli so, da je v Egiptu dovolj kruha, zategadelj se napoté enajsteri tjakaj; in tisti, ki je dajal žito iz žitnic, je bil njihov brat. Čudovita so pota božje previdnosti! Hudobni bratje so nameravali Jožefa umoriti, vendar so se pravočasno premislili in gã rajši prodali mimooidim Izmaelitom, ki so ga vzeli seboj v Egipt. Siromašen je moral iti Jožef na pot, zdaj pa je bogatejši od svojih bratov. Bratje so ga hoteli umoriti, zdaj jih on reši gotove smrti. Iz tega sklepamo, da Bog najde pota in sredstva tudi tam, kjer človek ne najde nobenega izhoda.

5. Bog je rešil svoje ljudstvo egiptovske sužnosti in ga izpeljal preko Rdečega morja v puščavo. Ali kmalu je mrmralo in se mu upiralo, rekoč: »O da bi bili umrli v Egiptovski deželi, ko smo sedeli pri loncih mesa in smo jedli kruh do sitega.« (IV. Moz. 14, 3.) — Bog jim je dal mano iz nebes, ki je padala vsako jutro na zemljo; in edini trud, ki so ga imeli, je bil ta, da so morali zgodaj vstati in mano nabirati. Na to dobrotljivost božjo je Mozes spominjal ljudstvo malo pred smrtjo rekoč: Ljudstvo moje, pomni, da te je Bog hranil z mano in ti pokazal, da človek ne živi samo od kruha, ampak od vsake besede, ki prihaja iz božjih ust.

6. Prerok Elija je ves obupan, videti, da je ljudstvo popolnoma sprideno. Vse, kar je poskusil, je bilo brez uspeha. Tedaj se vleže in zaspi. Ko se zbudi, stoji poleg njega kruh in vrč vode, in glas se začuje: »Vstani in jej!« — Elija vstane, jé in pije, in čudovito pokrepčan gre dalje

in hodi 40 dni in 40 noči do svete gore božje, kjer se mu Bog razodene v lahnem vetriču in mu da vedeti, da je on neskončno dobrotljiv in usmiljen, ki kaznuje šele potem, ako ga trdosrčnost na to prisili.

7. In zopet je bila v Izraelski deželi velika suša; tedaj zaukaže Gospod Eliji: Pojdi v Sarepto na Sidonskem, ondi sem zapovedal vdovi, da te preživi. — Elija se poda tjakaj in pred mestnimi vrati zagleda ženo, ki nabira drva. Elija ji zakliče: Daj mi košček kruha in požirek vode. — Vemo še izza mladih let, kaj lje odgovorila vdova. Rekla je: Nimam družega, kakor pergišče moke v loncu in malo olja v vrču; to hočeva s sinom povžiti in potem lakote umreti. Bila je v Sarepti največja sila. Prerok pa pravi: Speči najprej meni kruha! — In tako se je zgodilo. — Kaj pravite, kaj bi bili mi storili v tem slučaju? Najbrže bi bili skrbeli záse, moža pa na cedilu pustili. Siromašna žena pa je zaupala v Boga in Bog ji je to delo ljubezni bogato poplačal: Moka v loncu ni več pošla in olje v vrču se ni zmanjšalo, dokler ni prišel dež. In ko je umrl sin, ga je prerok prebudil v življenje. — Lahko bi vam še marsikaj povedal iz starega zakona, ki v svoji štiritisočletni zgodovini slavi neskončno ljubezen in dobrotljivost božjo, toda preselimo se rajši v novi vek.

II. a) V sveti deželi je stalo nedaleč od Jeruzalema mesto Betlehem, po naše hiša kruha, iz katerega se izhaja po človeški natori Zveličar svetá. Marija devica, ki jo slavimo ta mesec v ljubeznivih šmarnicah, nam je sredi betlehemskega žitnega polja rodila blaženi sad svojega telesa, ki je šel hitro v klasje izvoljenih in nam postal primeren, vsakdanji kruh. V cvetočem mestu Nazaret so pognale prve bilke bogočloveške pšenice, ki so kmalu vzrasle v krepko žitno klasje in nam dale sveti evhariščni kruh. Toda preden govorim o njem, nadaljujem zgodovino kruha.

b) Preden je Jezus začel evangeljsko delovanje, šel je v puščavo in se postil 40 dni, potem pa bil gladen. Hudoben duh ga skuša, rekoč: Reci, naj postane to kamenje kruh. — In Jezus mu odgovori: Človek ne živi samo od kruha, ampak od vsake besede, ki prihaja iz božjih ust. — In ko to govori, misli pač na ljudi, ki bi radi vse spremenili v kruh, v zlato in srebro; skrbé torej le za vsakdanje telesne potrebe, na dušo pa pozabijo.

c) Gospod Jezus govori večkrat o kruhu v krasnih prilikah. Znana vam je zgodba iz gubljenega sinú, ki je v tujini trpel silno pomanjkanje, in zdihoval: V hiši mojega očeta je kruha v obilnosti, jaz pa tukaj lakote ginem.

d) Evangeljski bogatin se je oblačil v škrlat, in dajal vsak dan imenitne gostije. Siromašni Lazar pa bi bil zadovoljen z drobtinami, ki so padale z mize, toda nihče mu jih ni dal. Lakomnost nima za siromaka nobenega srca.

e) O kako radodaren pa je bil dobri Jezus. V puščavi je čudežno nasitil 5000 mož s petimi kruhi in dvema ribama, ker se mu je ljudstvo smililo; prišlo je od daleč, pa nič seboj prineslo. Ljudje so se silno navdušili zanj in so drugi dan zopet prišli za njim. On pa jim reče: »Iščete me, ne ker ste videli čudež, ampak ker ste jedli kruh in se nasitili. Trudite se, ne za jed, ki mine, ampak za jed, ki ostane v večno življenje, katero vam bo dal Sin človekov.« — Potem pa izjavi: »Jaz sem živi kruh, ki sem z nebes prišel; kdor je od tega kruha, bo živel vekomaj. Kruh pa, katerega bom jaz dal, je moje meso za življenje sveta.« (Jan. 6, 26, 51.) To je uvod v največjo skrivnost, to je obljuba presv. Rešnjega Telesa. — To obljubo je izpolnil Jezus zadnji večer, preden je šel v smrt. Vzel je kruh v svoje svete roke, ga blagoslovil in rekel: »To je moje Telo.«

Sedaj smo prišli v zgodovini kruha do viška, kajti sveta evharistija je višek božje ljubezni, v njej se spolnuje, kar je Jezus obljubil množicam v puščavi. Kristus Gospod govori pri sv. Janezu: »Ako pšenično zrno, ki pade v zemljo, ne zamre, ostane ono samo; ako pa zamre, naredi veliko sadú.« (12, 24.) Tisto pšenično zrno je Jezus sam; umrl je in bil v grob položen; tretji dan pa je vstal od mrtvih in od tedaj je zakramentalno navzoč po celem svetu, njegova smrt je rodila preobilan sad.

1. Dokler je bil na zemlji, bival je samo v Palestini, druge dežele ga niso poznale. Dandanes se nahaja povsodi, kjerkoli mašnik opravlja daritev sv. maše.

2. Ko je bival na zemlji, je bilo malo ljudi tako srečnih, da so smeli in mogli ž njim občevati. — Danes je vsem dovoljen dohod pred tabernakelj; še več, on sam pride z velikim spremstvom na cesto. Spominjam se evharističnega shoda, ki je bil na Dunaju l. 1912.; o kakšen sijaj, kakšne slavnosti, ki se jih je udeleževal po svojih odposlancih celi svet. In še več, Gospod Jezus obišče bolnike, tudi v najbolj siromašnih hišah in jih krepča s svojim sv. Telesom za pot v večnost.

3. Nekdaj so ljudje Jezusa samo videli in slišali; danes se smemo ž njim najtesneje skleniti, ga v svoje srce prejeti. »Jaz ostanem pri vas vse dni do

konca svetá.« (Mat. 28, 20.), ne samo podnevi, tudi ponoči. Vse že spi, pred tabernakelnom pa lučka brli in oznanja, da tukaj prebiva evharistični Jetnik.

Pri zadnji večerji je rekel Jezus svojim učencem: »Silno sem želel jesti to velikonočno Jagnje z vami, preden trpim.« (Luk. 22, 15.) Zakaj se mu bližamo tako poredkoma, tako mlačno, tako zaspano? Komur kruh več ne tekne, ta je bolan; in človek, ki nima več hrepenenja po angelskem kruhu, ta ni zdrav, ta je bolan; morda ne na telesu, pač pa na duši.

Čuli smo zgodovino kruha iz starega in novega veka in se prepričali, da kruh igra veliko vlogo v človeškem življenju. Potrebni smo pa trojnega kruha, telesnega, besede božje in svete evharistije. Kako hudo je dandanes po mestih, a tudi po nekaterih deželah, kjer je lani suša pokončala vse pridelke. Lakota med begunci in ujetniki. Še hujši pa je, če stradajo neumrjoče človeške duše kruha božje besede, ker ga jim morda nihče ne lomi, ali pa so izgubili ves okus zanj. Najhujše pa je, če kristijani zanemarjajo sv. obhajilo, ki je zastava večnega življenja. Komur ta kruh več ne diši, ta je izgubljen. Podoben je povablencem v sv. evangeliju, ki so vabilo odklonili, izgovarjaje se na razne, neutemeljene zadržke.

Kako opravičena je tedaj prošnja: Daj nam danes naš vsakdanji kruh, ki se danes in celo leto ponavlja v očenašu. Potrebni smo telesnega kruha; blagoslovi tedaj, mili Jezus, naše travnike, naša polja, da bo imela živinca kaj jesti in da tvoji otroci ne zapadejo lakoti. Vnemi nas za poslušanje božje besede, ki nas bo hranila in bodrila za krščansko življenje. Užgi v nas pa tudi ogenj ljubezni do presv. zakramenta, da ga bomo radi in prav pógosto, četudi vsak dan vredno in spoštljivo prejemali. Presveta evharistija naj nam, kakor solnce, vsak dan zasije, naj bo naš vsakdanji kruh, naše življenje, naša srčna radost, sveta evharistija nam bodi vir vseh milosti. Amen.

P. Hugolin Sattner.

Šesta nedelja po veliki noči.

Večerna molitev.

Povzdiguje svoje roke za večerno molitev! Ps. 140, 2.

Ko je prišla nekdanja kraljica iz Sabe v Jeruzalem, videla veličastni tempel in poslušala modrost kralja Salomona, tedaj je strmeča vzkliknila: »Blagor tvojim služabnikom in srečni so tvoji hlapci, ki vedno pred teboj stojijo in poslušajo tvojo modrost!« (3. kralj. 10, 8.) Ta blagor pa velja še v veliko večji meri za nas kristijane, kadar molimo. Tolikrat lahko stopimo pred Boga, z blaženimi duhovi v nebesih ga lahko molimo, hvalimo in častimo. Kajti blaženost angelov obstoji v tem, da ga smejo neprestano moliti in te blaženosti so deležni kristijani pri molitvi. Ker pa ni nič popolnega pod solncem, zato se tudi naš duh tako rad raztrese pri molitvi, telo ga vleče v zemeljsko; posvetne skrbi ga teže in more. Zato se pa zadovolji sveta Cerkev s tem, da nam po katekizmu priporoča jutranjo molitev, čez dan dober namen in zvečer ob koncu dneva večerno molitev. Ko smo danes teden preišljevali dolžnost o jutranji molitvi, hočemo danes isto preišljevati o večerni molitvi, in sicer:

I. Zakaj moramo opravljati večerno molitev; in II. Kako jo dobro opravimo?

I. Vse, kar je Bog ustvaril posebno pa človeka, je ustvaril v svojo čast in slavo. Tako izpričuje sv. pismo: »Vse je Bog naredil zaradi sebe.« (Preg. 16, 4.) In po pre-roku Izaiju pravi sam Bog: »Jaz sem naredil človeka v svojo proslavo.« (Iz. 43, 7.) Če se mora torej vse naše življenje povziti v božji slavi, če smo dolžni ves dan njemu darovati, moramo to storiti zlasti ob začetku in ob koncu dneva. Tako je Bog sam ukazal po Mozesu: »Darovati mi morate vsak dan dve brezmadežni jagnjeti za večno žgalno daritev, eno zjutraj ob solnčnem vzhodu, drugo zvečer ob solnčnem zapadu. Ravno tako moko in vino.« (4. Moz. 4, 28.) In David, bežeč pred Absolonom, je dvignil svoje roke za večerno molitev. In o Jezusu Kristusu, našem večnem Učeniku, pripoveduje sv. Matej, da se je po dnevnem trudu rad umaknil na samotni kraj, da je tam molil. In vsakemu kristijanu zakliče Zveličar: »Svoj vzgled sem vam dal, da tudi vi tako storite, kakor sem jaz storil.« (Jan. 13, 15.) Po tem vzgledu svojega božjega Uče-

nika, zapoveduje sv. Cerkev svojim duhovnikom vsak dan kompletirij ali sklepno molitev kot večerno molitev v brevirju. Da pa ta ukaz sv. Cerkve veže vse kristijane in ne samo duhovnikov, potrjuje sv. Ambrozij: »Gotovo se moramo z molitvijo Bogu zahvaliti, preden ležemo k počitku in ne samo, kadar se prebudimo, ampak tudi, preden zaspimo.« Da pa Bog večerno molitev od nas zahtevati mora, pove nam že lastno srce. Čez dan nas je Bog obsejal z dobrotami, spodobi se, da se mu zahvalimo. Če zahtevamo od berača za košček kruha hvaležnosti, zahteva zahvalo tudi Bog. Če te kdo spremlja pò nevarnih potih, si mu hvaležen, Bog ti pa je dal angela za spremljevalca: bodi mu hvaležen V švicarskih planinah zatrobijo pastirji zvečer v rogove besede: »Hvalite vsi Gospoda!« Na to svečana tihota, po planinskih kočah pokleknejo pastirji in odmolijo večerno molitev. Kako osramoté ti preprost pastirji marsikatero nehvaležne izobražence.

Pomislimo nadalje: V prihodnji noči bo zopet umrlo nad 50.000 ljudi pò svetu. Ali imamo mar mi zagotovilo, da nas smrt ne bo dohitela? Ali je mar naša duša tako čista, da se ni treba bati računa in sodbe pò smrti? Kakor gredo roparske živali zvečer na rop, tako preži smrt na nas. Kje naj iščemo pomoči, kakor le pri Bogu? Sv. Frančišek Salezij pravi: »Z jutranjo molitvijo odpremo svoji duši, da pride v njo Solnce pravice — Kristus naš Bog, z večerno molitvijo pa zapremo vhod hudobnemu duhu.«

Blagoslov večerne molitve dokazuje sledeči dogodek. Dva misijonarja v Indiji je prehitela na potu noč. Trudna se vležeta pod neko drevo. Eden pa kakor od angela variha opozorjen, poklekne še prej in tako tudi drugi in opravita večerno molitev. Kako pa se prestrašita drugo jutro, ko zagledata, kako iz bližnje votline žari njima nasproti dvoje tigrovih oči. Ko pa se ozreta kvišku, zagledata veliko in strupeno kačo, ki se je ovila okrog drevesa, pod katerim sta spala. Tiho se splazita proč, polna hvaležnosti Bogu, ki ju je tako ščitil v tem nevarnem položaju. Tako smo tudi mi ponoči, ko se nič ne zavemo, obdani od mnogih nevarnosti za dušo in telo.

II. Predragi v Gospodu! Gotovo smo o tem prepričani, ker nam to zapoveduje srce, pamet, zapoved božja in naša lastna korist. Zato premislimo sedaj, kako naj dobro opravimo svojo večerno molitev. Zopet nas uči sv. Frančišek Salezij. Svetnik pravi, da se mora večerna molitev začeti z zahvalo za vse prejete neštete dobrote, s katerimi nas je Bog obsipal pretekli dan. Ta zahvala je najboljšje priporočilo za nove in še večje dobrote. Ta zahvala pa mora biti združena z darovi na ta način, da Bogu darujemo

vse zasluženje Jezusa Kristusa, preblazene Device Marije in vseh svetnikov.

Potem pa pride najvažnejše pri večerni molitvi: to je natančen vpogled v svojo dušo, v svojo vest. Sv. Janez Krizostom pravi: »Ko napoči ura počitka, tedaj odpri svoje srce in vzemi iz njega računsko knjigo, katero ti je Bog dal s seboj na svet in katero bereš lahko tudi v temi!« Katera je ta knjiga? Ta knjiga je sveti evangelij in naša vest. V evangeliju beremo, kaj moramo storiti, vest pa nam pove, kaj smo v rešnici storili. Evangelij nam kaže naše dolžnosti, vest pa naša dejanja. Sv. Peter Alkantara pravi: »Zvečer sam sebe sodi in obsodi, da te ne bo obsodil Bog.« Posnemajmo v tem oziru trgovce, ki tudi naredo zvečer natančen račun, da vedo, kako trgovina stoji. Naj se nam ne zdi to malenkostno ali nadležno, saj pravi sv. Pismo: »Kdor na male stvari ne pazi, polagoma propade.« (Ekl. 19, 1.) Pred našim duhom naj gredo mimo nas vse osebe, vse besede, vsa dejanja celega dneva, zlasti pa dolžnosti našega stanu. Potem bomo spoznali svoja nagnjenja, strasti in napake. Spoznanje samega sebe je pa neobhodno potrebno in začetek poboljšanja. Nemogoče je, da bi se poboljšali, če ne spoznamo svojih napak. Nato pa moramo obuditi srčno kesanje. Sramota nas mora obiti, če pomislimo, da smo vkljub dobrim sklepom tolikrat grešili. Pa tudi potreben je ta kes, ker ne vemo, kaj se bo čez noč z nami zgodilo. Mnogo ljudi je šlo zdravih spat, a so se prebudili v večnosti. Lahko pride potres, požar, mrtvoud ali kaka druga nesreča in pred naše uho zadoni klic: »Daj račun od svojega hiševanja, od svojega življenja!« Hitro se lahko to naredi, pa kako koristno je to. Opravi torej vsako večerno molitev in kes tako, kakor bi bila zadnji-krat na svetu.

Tega se je treba privaditi precej v mladosti, da postane ta navada naša druga narava. O tem nam poročajo genljiv vzgled. Pred nedavnim je šel neki gospod mimo hiše, iz katere se je čul pretresljiv otroški jok. Gospod gre bližje in med odprtimi sobnimi vrati najde malo dete v spalni srajčici, ki je krčevito jokalo. Gospod otroka tolaži in poižveduje, zakaj tako joka. Otrok med jokom pripoveduje, da je šla dekla iz hiše, ki ga je varovala, in ni še z njim opravila večerne molitve, kakor je bil vedno navajen. Ko to otrok pove, kar poklekne na tla, sklene ročice in pove pred tujcem malo otroško pesmico, ki je bila za večerno molitev. Potem se vleže mirno v posteljco in umolkne. Pač je morda ta nedolžni otrok osramotil tega gospoda in še marsikoga, ki je že velikrat zaspal brez večerne molitve!

Mi pa, predragi v Gospodu, moramo vestno opravljati to svojo dolžnost. S psalmistom sklenimo (Ps. 118, 106.): »Prisegel sem in trdno sklenil, da bom zvesto izpolnjeval zapovedi tvoje pravičnosti.« Če bo tako potekalo naše življenje, da bomo z jutranjo molitvijo, z dobrim namenom in z večerno molitvijo slavili svojega Boga in mu služili, bo tudi Bog nam ob smrtni uri zaklical besede: »Prav! Dobri in zvesti hlapec, ker si bil v malem zvest, te bom čez veliko postavil. Pojdi v veselje svojega Gospoda!« Amen.

Fr. K.

Binkoštna nedelja.

Življenje prvih kristjanov.

»Bili so pa stanovitni v nauku apostolov, in združeni v lomljenju kruha in v molitvah.«

Dej. ap. 2, 42.

Pred desetimi dnevi smo slišali v prazničnem berilu iz Dejanja apostolov, da je rekel Jezus apostolom pred svojim vnebohodom: »Prejeli boste moč Svetega Duha, kateri bo prišel v vas.« (1, 8.) Današnji dan se je izpolnila njegova obljuba tako sijajno, kakor jo more le vsemogočni Bog. Isti dan, ko so Izraelci praznovali spomin svoje zaveze z Bogom, spomin na desetere zapovedi, dane da Sinajski gori, se začne po Sv. Duhu v Jeruzalemu oznanovati in potrjevati nova zaveza. Zunanje znamenje tega je bil viharni šum in so bili ognjeni jeziki. Sv. Duh je apostole razsvetlil, potolažil, posvetil ter vnel za božjo ljubezen, katera »vse pretrpi, vse veruje, vse upa, vse prenese.« (I. Kor. 13, 7.) Sv. Duh je storil binkoštni praznik, da jih je zbrana raznotera množica slišala v domačih jezikih »govoriti o velikih delih božjih.«

Duh vseh otrók božjih, Duh posinovljencev božjih, je prišel tudi na nas, katoliške kristjane, s svojimi milostmi in darovi. Apostol piše: »Ker ste sinovi, je Bóg poslal Duha svojega Sina v vaša srca.« (Gal. 4, 6.) Prejeli smo ga pri sv. krstu, potrjeni bili po njegovi moči v sv. birni ter še pri drugih sv. zakramentih. Tudi o nas bi moralo veljati, kar je rekel Zveličar apostolom o Sv. Duhu: »Vi ga boste poznali, ker bo ostal pri vas in bo v vas.« (Jan. 4, 17.) Kako pa naj vemo, ali je ostal pri nas, po čem naj spoznamo, ali je v nas Sv. Duh?

Menim, da to spoznamo najložje, ako primerjamo življenje današnjih katoličanov z življe-

njem prvih kristjanov. Kaj pravi sv. pismo o letih? Tako-le jih opisuje: »Bili so pa stanovitni v nauku apostolov, in združeni v lomljenju kruha in v molitvah.« (Dej. ap. 2, 42.) In dalje: »Množica vernikov pa je bila enega srca in enega duha.« (4, 32.)

Iz tega posnemamo štiri znamenja, štiri značilne resnice o prvih kristjanih, da so bili namreč:

1. stanovitni v nauku apostolov,
2. združeni v lomljenju darovanega kruha,
3. stanovitni v molitvah,
4. složni po srcu in duhu.

Oglejme si prve kristjane v tem ogledalu.

1. Ko sv. Luka v Dejanju apostolov pove, da se je binkoštni praznik na prvo pridigo sv. Petra spreobrnilo in dalo krstiti »tisti dan tri tisoč duš«, tedaj pravi najprej, da »so bili stanovitni v nauku apostolov.«

Spreobrnjencem, ki so sprejeli nauk prvaka apostolov ter bili v sv. krstu posvečeni z milostjo Sv. Duha, bilo je vse na tem ležeče, da bi prejeta milost tudi ohranili. Zato so radi dan na dan hodili poslušat apostole, ko so pridigovali ter razlagali sv. pismo. Na njih se je izpolnovala beseda Gospodova: »Kdor je iz Boga, besedo božjo posluša.« (Jan. 8, 47.)

Kako pazno so pač ti spreobrnjenci, željni zveličanja, poslušali božjo besedo o odrešenju sveta po včlovečenem Sinu božjem, obljubljenem Odrešeniku, dalje tolažilni nauk o odpuščanju grehov, o božjem usmiljenju, o častitljivem vstajenju Kristusovem, o sprejetju med božje otroke, o zatajevanju samega sebe, o čistosti srca, o ponižnosti in potrpežljivosti. Tako so vedno bolj rastli v spoznanju in ljubezni božji. Držali so se trdno vsega, kar so jih naučili apostoli, katere so priznavali kot od Jezusa pooblašene učence.

Isti evangelij, božja moč, po katerem se morejo vsi zveličati, kateri verujejo vanj, se oznanuje tudi d a n d a n a š n je nedeljo za nedeljo, praznik za praznikom. Zakaj Sv. Duh, ki vlada Cerkev, nam ohranjuje ta zaklad večnih resnic skozi vse čase čist in nepopačen. V pridigah in krščanskih naukih nam govore na srce sveti preroki, apostoli in tudi sam Gospod in Učenik, kateri nam še vedno kliče: »Ako je kdo žejen, naj pride k meni, in naj pije.« (Jan. 7, 37.)

Toda posvetni duh odvrta ljudi od božje besede in marsikdo se zlasti rad odtegne krščanskemu nauku iz lenobe, iz dobičkaželjnosti, iz samopašnosti, zavoljo pre-

grešnih potov. Tu pa tam se najde kdo, kateri meni, da mu verskega pouka in opominov ni treba, da je že dovolj poučen, dovolj moder in da je to le bolj za preprosto ljudstvo. Zato se po mestih in v bližini mest marsikdo zadovolji s samo sv. mašo brez pridige, ostali čas pa potratijo morda po krčmah, pri igrah, na plesu in kar je s tem grešnega v zvezi. O kako nasprotno je tako početje z življenjem prvih kristjanov! Kjer se božja beseda ne spoštuje, tam ni verskega duha, ni lakote in žeje po resnici, pa tudi ni tolažbe v nadlogi. Dobremu kristjanu pa je božja beseda »svetilo nogam in luč stezam.« (Ps. 118, 105.)

2. Malomarneži ozir božje besede so tudi zanikerneži glede na sv. večerjo, katero nam je pripravil Gospod Jezus. V popolnem nasprotju so s prvimi kristjani, ki »so bili združeni v lomljenju kruha.« Splošno se tako imenuje v sv. pismu nove zaveze daritev sv. maše.

»Lomljenje kruha«, ta beseda najprej priča, da so hoteli prvi kristjani sv. Rešnje Telo zakrivati pred sovražniki sv. vere. Že od prvih časov je bila navada, da se je ta skrivnost razodela šele po sv. krstu. Tedaj šele so novokrščence poučili o ustanovitvi sv. Rešnjega Telesa, o najsvetejši daritvi in o sv. obhajilu. Jezus je »razlomil kruh« pri zadnji večerji in pred učencema v Emavsu. (Luk. 22, 19. 24, 30.)

V tem zakramentu hoče Gospod vse svoje otroke zbirati okrog sebe, hoče prebivati v njih dušah s polnostjo svojih milosti in blagrov ter jih posvečevati v žive temeljne božje. Tu hoče biti njihova moč, njih življenje, njih zastava, da bosta njihova duša in telo večno poveličana. Iz tega »vira življenja in svetosti« so zajemali naši bratje v apostolskih dneh vsak dan ter so mnogi postali živi svetniki. Tukaj so našli tisto versko moč, ki je premagala svet in ki ni poznala nobenega strahu pred ljudmi, tisto srčnost, ki jim je v stiskah in smrtnih nevarnostih napravljala celo vesele ure. V vsakdanjem sv. obhajilu so našli toliko brambo zoper vse skušnjave in zoper hudobnega duha, da jim je bil smrtni greh nekaj neznanega ter so se odlikovali v vseh tistih čednostih, katere našteva sv. Pavel v listu do Galačanov (5, 22. 23) kot sadove Svetega Duha: »Ljubezen, veselje, mir, potrpežljivost, milosrčnost, dobrotljivost, prizanesljivost, krotkost, zvestoba, zmernost, zdržnost, čistost.«

Nam, predragi, je odprt isti studenec zveličanja. Vsak dan se lomi »kruh življenja« po naših hišah božjih. Miza Gospodova je pogrnjena in prijazno vabi sv. Cerkev k nebeški večerji: »Poskusite in glejte, kako sladak je Gospod« (Ps. 33, 9.) Toda ljubezen kliče, pa mnogi ne slišijo, ljubezen vabi, mnogi se zato ne zme-

nijo. Ponuja se jim nebeška mana, pa ne marajo zanj. Kolika nehvaležnost, kolika brezčutnost! Kako žalostna razlika med njimi in med prvimi kristjani, pa tudi med pobožnimi verniki sedanjih dni!

Berača, od slabosti vsega opešanega, so povabili h kraljevi mizi, pa se je ni hotel udeležiti. Pač; enkrat na leto je prišel, pa ni ga prignalo srčno hrepenenje, ne ljubezen, ampak sram pred ljudmi, ozir na domače, navada, listek. Kako bi se mogla pri takih utrditi živa vera, kako poživiti gorečnost za božje reči? Saj nimajo nobenega veselja zato, za dušo se tako malo brigajo, počutna sladnost in mesene strasti jih preveč vlečejo na pozemeljsko, za kar imajo dovolj časa in dovolj denarja. Zapustili so »studeneč žive vode« (Jer. 2, 13), ter si gasijo žejo z mlakužo.

3. Od te žalostne podobe se obrnimo spet k prvim kristjanom. Bili so stanovitni »v molitvah«, najprej tistih stalnih pred sv. daritvijo in po nji, in iz katerih se je kasneje razvil tisti obred sv. maše, kakor ga imamo dandanašnje. Spodbujali in opominjali so se med seboj »s psalmi, s hvalnimi in duhovnimi pesmimi ter peli Bogu veseli v svojih srcih« (Kol. 3, 16), kakor je apostol pozneje opominjal Kološane in Efežane.

Apostoli in učenci so z Marijo, Materjo Gospodovo, in drugimi pobožnimi ženami v ponižni in goreči molitvi pričakovali Sv. Duha. Tudi novokrščenci so z apostoli vred molili po prihodu Sv. Duha. Pa kako bi tudi ne bili hvaležnega srca molili Boga Sv. Duha, ki jim je skazal toliko dobrot, toliko nezasluženih milosti! V svesti si svoje slabosti in videč toliko nevarnosti v življenju so pač na vso moč goreče prosili pomoči od zgoraj, da bi mogli vse zapreke dobrega srečno premagati, stanovitni ostati v boju za resnico, za Boga ter vse trpljenje in preganjanje močnodušno prestati.

Kristjane, kateri po zgledu prvih vernikov, radi in pobožno molijo, uči sam Sv. Duh prav moliti. Uči jih spoznavati vso grešnost, pred Bogom pa vso revščino in pogubo, ko bi ne bilo božjega usmiljenja. Zato jih uči Boga prositi luči in modrosti, pa tudi milosti odpuščanja in moči za čednosti in dobra dela. Iz tega pa zajemajo potem največjo tolažbo od Duha - Tolažnika. In o takih velja beseda apostolova: »Katerekoli vodi božji Duh, ti so otroci božji.« (Rim. 8, 14.)

Kaj pa naj rečem o katoliških kristjanih, ki ne marajo moliti, ki jim mrzi zasebna in očitna, skupna molitev, katerih ni ne k litanijam, ne k rožnemu vencu, ne h križevemu potu, ne k slovesnemu češčenju sv. Rešnjega Telesa? Ti so mučilci, trinogi lastne duše, ki jo puste tako stradati. Saj pravi sv. Avguštin: »Molitev

je hrana duše, je luč našemu umu, je trdna vez ljubezni božje z dušo in znamenje zveličanja.« In sv. Janez Zlatoust piše: »Kakor je voda potrebna rastlinam, da ne usahnejo, tako je potrebna molitev vernikom, da se ne pogube.«

4. Prvi kristjani so slednjič tudi tako-le še pohvaljeni v sv. pismu: »Množica vernikov pa je bila enega srca in enega duha,« ker je navdajal vse en duh ljubezni in ena vera. Izpolnilo se je, kakor je molil Jezus po zadnji večerji: »Da bodo vsi eno, kakor smo tudi mi eno.« (Jan. 17, 22.)

Sv. Duh jih je združeval vseh tri tisoč v ponižnosti in sv. ljubezni, da so se imeli za brate med seboj ter otroke enega Očeta, poklicani v eno upanje. Med njimi ni bilo žalečega napuha, ne grde nevoščljivosti, ne trdosrčnega oderuštva. Akoravno različni po starosti, zmoglostih, premoženju, so pohlevno in dobrovoljno, mirno in prizanesljivo živeli med seboj. Imeli so med seboj srčno sočutje, nihče ni bil izvzet od njihove ljubezni. Čudovita edinost med njimi se je kazala v premoženju. Kdor je nanreč kaj imel, ni rekel, da je to samo njegovo, ampak vseh. Seveda potemtakem ni mogel nihče trpeti pomanjkanja. Kdor je kaj potreboval, so mu dali apostoli. Če je pa njira potekla zaloga, je pa brž kdo kaj prinesel, oziroma prej prodal kako svojo last ter jim prinesel izkupilo. (Dej. ap. 2, 44. 4, 32.)

Srečna družina, srečna občina, srečna župnija, srečna dežela, kjer žive ljudje v mirni slogi in sveti ljubezni. Toda kje si? Ali si pri nas? Ali si pri sosedih? Ali si v Evropi?

O kako žalosten je pogled na življenje toliko družin, toliko sosesk, toliko deželâ, kjer duh satanskega razpora loči in trga ude Kristusove narazen. Pa ni čuda! Če je kdo sprt sam seboj, s svojo vestjo, z Bogom ter gnan po divjih strasteh, kako bo tak živel v miru in slogi z bližnjim? In če je takih ljudi več in na več krajih, potem so to sejavci zgolj prepira, krivic, tožbâ, v velikem pa vojskâ. Kjer ni strahu božjega, kjer bogatejši prevzetno zatira ali prezira siromaka, kjer kristjan kristjanu ni brat v Kristusu, kjer se razširjajo krivi nauki o dolžnostih in pravicah človeških, kjer se drzno prelamljajo božje in cerkvene zapovedi, tam dober katoličan poleg hudobnega soseda ne more mirno in složno živeti.

Na prvi krščanski srenji v Jeruzalemu pa vidimo, kako blagrovana je lahko družina ali občina, ako jo vodi duh pokorščine, krotkosti, miroljubnosti, čistosti, zmernosti, pravičnosti in ljubezni. Kjer pa gospoduje duh trmoglavosti, sebičnosti, nečistosti, nezmernosti, tam je

razpor med otroci in starši, med možem in ženo, med posli in gospodarji, med ljudstvom sploh. Na zadnje se tega le pekel veseli.

Ali se vam ne zdi, da bi morali o mnogih katoličanih današnjih dni, primerjaje jih s prvimi kristjani, skoraj reči s sv. pismom: »V njih nobenega še ni bil prišel Sveti Duh.« (Dej. ap. 8, 16.)

O da bi tisti Duh, kateri je prenovil obličje zemlje, preustvaril tudi srca vseh takih v Kristusu Jezusu! O da bi bili mi vsi po njem razsvetljeni, da bi bili utrjeni v sv. veri, da bi bili odločni in srčni v boju za čednost, da bi varno hodili v božji milosti proti nebeški domovini! O da bi vnema prvih kristjanov za božjo besedo, za prejem sv. obhajila in udeležbo sv. maše, pa za pobožno molitev in katoliško edinstvo prešla tudi na nas vse! O da bi mogli tudi mi vsi govoriti z apostolom: »Ljubezen božja je izlita v naša srca po Sv. Duhu, kateri nam je bil dan!« (Rim. 5, 5.)

Zgodilo se bo to, predragi, ako bomo imeli svoje srce odprto navdihom Sv. Duha, ako bomo Očeta v imenu Jezusovem prosili za milosti Sv. Duha, ako bomo tudi sami skrbeli, da si ohranimo milost Sv. Duha ter zabranimo grehu vsak pristop v svoje srce.

Taki naj bodo naši dobri in trdni sklepi danes, prvi binkoštni praznik in skozi vso osmino. Postavimo jih pa pod mogočno varstvo Marije, prečiste Device, ki je »sedež modrosti« in »mati lepe ljubezni in strahu in spoznanja in svetega upanja.« (Sir. 24, 24.) Amen.

Val. Bernik.

Binkoštni ponedeljek.

Življenje prvih kristjanov.

Nevarnosti in težave.

Včeraj sem vam pokazal življenje prvih kristjanov zlasti v Jeruzalemu, kakor ga nam opisuje sv. Luka v »Dejanju apostolskem«, kjer se bere: »Bili so pa stanoviti v nauku apostolov, in združeni v lomljenju kruha in v molitvah.« (2, 42.) In dalje: »Množica vernih pa je bila enega srca in enega duha.« (4, 32.) Po tem popisu in zlasti še v primeri z življenjem toliko katoliških kristjanov

današnjih dni so prvi kristjani zares vse hvale in občudovanja vredni, in mi potrebni posneme prvih kristjanov.

Še bolj pa bomo znali ceniti sveto življenje kristjanov prvih stoletij, ako preudarimo, v kakšnih in kolikih nevarnostih in težavah so živeli. Zlasti trojno nevarnost in težavo si predočimo: I. Nevarnost za sv. vero. II. Nevarnost in težavo za življenje po sv. veri. III. Nevarnost in težavo ob ljubezni do bližnjega.

Pridi Sv. Duh, napolni srca svojih vernih in vžgi v njih ogenj božje ljubezni!

Prav kmalu po vnebohodu Gospodovem so šli apostoli, pokorni njegovemu povelju, po vsem znanem svetu, vsem narodom oznanovat sv. evangelij. V začetku jih je bilo le malo, ki so jih apostoli pridobili tupatam; a ti so pridobili druge, tako da so nastale kakor v Jeruzalemu, tako tudi v drugih mestih številne krščanske občine, kakor v Efezu (v Mali Aziji), v Korintu (na Grškem), v Rimu.

Ime kristjan se je začelo v sv. Cerkvi rabiti prav zgodaj. Že Dejanje apostolsko nam sporoča, da so se v Antiohiji imenovali spreobrnjenci, katere sta poučila sv. Pavel in sv. Barnaba, kristjane. (11, 26.)

Velike pa so bile nevarnosti, ki so žugale novospreobrnjencem ter jim napravljale velike težave.

I. Prva nevarnost je pretila njih veri. Ta nevarnost je bila notranja in zunanja.

1. a) Večinoma so bili kristjani poprej neverniki, malikovalci, kateri so poznali le take bogove, malike, ki so jim bili očitvidni, narejeni iz kamena, bron, lesa. Sedaj pa naj bi naenkrat verovali v enega samega Boga, ki ga ni mogoče videti in prijeti.

Kot malikovalci so poznali svoje bogove večinoma le kakor strašna, grozeča bitja. Sedaj naj bi hipoma verovali v Boga, ki je ležal kot malo dete v jaslicah, rojen iz neznatne Device, v Boga, ki je bil kot hudodelnik obsojen k smrti na križu ter tam umrl.

Kot malikovalci so svoje malike častili z razuzdanostjo vsake vrste, s popivanjem in drugimi pregrehami. Ko so postali kristjani, pa naj bodo pripravljeni celo kri in življenje dati za sprejeto vero. Kako težavno se jim je moralo zdeti novo, krščansko življenje! Kako jih je morala motiti skušnjava, da odpadejo od krščanske vere!

b) Tem notranjim težavam so se pridružile še zunanje.

V tistem času je vse veljala le država, »država čez vse«, »državna postava najvišja postava«. Krščanstvo pa uči: »Bog čez vse«, »božja postava najvišja postava«.

Tako sta si prišli obe oblasti v protivje, država in krščanstvo. Država ima zunanjo moč, postavodajo, uradništvo, vojaštvo in menila je, da si bo kristjane z nasilnimi sredstvi naglo upokorila; toda zmotila se je, zato je prišlo do najbolj grozovitih preganjanj. Pa saj je zapisal sv. Janez svojim ljubim vernikom v Mali Aziji: »Nikar se ne čudite, če vas svet sovraži.« (I. 3, 13.) Gotovo se je tedaj spomnil napovedi Jezusove: »Ako vas svet sovraži, vedite, da je mene poprej sovražil.« (Jan. 15, 18.)

2. Kristjani so si pustili rajše vse vzeti: premoženje, službo, zdravje in celo življenje, kakor pa bi bili državni postavi dali prednost pred božjo postavo.

Seveda so jih namesto da bi jih bili občudovali zaradi njihovega junaštva, zasmehovali in imeli za bedake ter tako tudi ravnali z njimi. Zato je postalo ime kristjan psovka. Kristjani pa so vzeli svoj pridevek za geslo in spoznavali so ga samozavestno pred sodiščem, na natezavnici, na križu, na grmadi, v gledališču, kjer so spuščali nanje divje zveri, oni pa so priznavali veseli: »Christiani sumus!« »Kristjani smo!« Pa saj je zapisal sv. Pavel v imenu vseh: »Kdo nas bo ločil od ljubezni Kristusove? Ali nadloga? Ali stiska? Ali lakota? Ali nagota? Ali nevarnost? Ali preganjanje? Ali meč?« (Rim. 8, 35.)

Ko so sv. K a l i o p a vprašali, odkod je in kdo je, je odgovoril: »Iz Pamfilije sem doma. Moja čast in slava pa je v tem, da nosim ime Kristusa, svojega Gospoda.«

Sv. Sebastijan je nosil na svojih prsih napis: »Kristjan sem«, da bi tako nikdar ne pozabil, kakšne dolžnosti je prevzel, ko je postal kristjan.

Sv. Evzebij pripoveduje o nekem dijakonu, katerega z najhujšimi mukami niso mogli pripraviti, da bi odgovoril, drugače kakor: »Jaz sem kristjan. To ime mi je dovolj za mojo čast.«

Kristjani so bili še od bližje strani v veliki nevarnosti, da zataje Kristusovo znamenje. Njihovi malikovalski sorodniki so vse poskusili sedaj z besedo, sedaj s solzami, da bi jih pregovorili ter odvrnili od sv. vere, ker so sami bili v nevarnosti, da bi jih ne zasledovali zaradi njih krščanskih sorodovincev. Oni pa so premagali meso in kri, premagali vse svoje sovražnike, celo smrt pod zastavo Kristusovega imena, kakor je zapisal sv. Janez: »To je zmaga, ki premaga svet, naša vera.« (I. Jan. 5, 4.) Taka verska zavest in versko navdušenje pa se ni polastilo samo posameznikov, ampak stotin in tisočev kristjanov vsakega stanu in vsake starosti. Znana so vam imena mlade sv. Neže, sv. Vida, sv. Pankracija pa dveh starčkov sv. Primoža in Felicijana.

V neko mesto na Španskem pride nekega dne cesarski uradnik ter pozove meščane, naj darujejo cesarju kot svojemu bogu, sicer bodo pomorjeni s kruto smrtjo. O tem slišijo krščanski šolarji, vržejo svoje reči proč, hite k sodniku ter zakličejo: »Mi smo tudi kristjani!«

II. Poleg teh nevarnosti in težav so bile še druge, ki so jim zelo obteževale krščansko нравno postavo ali življenje po sv. veri. Tudi te so bile notranje in zunanje.

a) Res so postali kristjani, toda s tem niso nehali biti otroci Adamovi in Evini, nagnjenih hudemu. Poleg tega je mnogo slabega prešlo vanje kot dedščina malikovalskih staršev, zoper kar so se morali bojevati v vsi močjo svoje volje.

Ko so bili malikovalci, bili so navajeni, živeli po svojem strastnem poželenju. Zatajevanje samega sebe jim je bilo nekaj neznačnega, nerazumljivega, nedosežnega. Krščanstvo pa tirja čisto, zmerno, ponižno, krotko, delavno, čednostno življenje. Kako težavno jim je moralo biti, vsemu temu se privaditi! Kako zelo jih je pač mikalo, vrniti se k svojemu prejšnjemu življenju po malikovalskih šegah in navadah!

Star, častitljiv puščavnik je prišel v Aleksandrijo obiskat svojega na smrt bolnega prijatelja. Ko ga zagledajo neverni meščani ter ga spoznajo po njegovi obleki, da je krščanski puščavnik, ga zasramujejo na najgrši način. Toda sveti starček ne reče niti besedice na vsa ta zaničevanja, ampak gre molče svojo pot, kakor bi ne bilo nič. Med drugim mu reče nekdo, da so vsi čudeži o Kristusu izmišljeni. Neki kristjan, ki je bil priča tega sirovega obnašanja, pa odgovori: »Ko bi Kristus res ne bil storil nobenega čudeža, je že to dovolj velik čudež, da ta mož v svoji veri v Odrešenika vsa vaša grda zasramovanja prenaša tako mirno in da ga z vsemi svojimi sirovostmi ne morete pripraviti v nejevoljo.«

b) Razen teh notranjih so se imeli prvi kristjani tudi boriti z zunanjimi težavami.

Živeti so morali sredi poganskega sveta, med ljudmi, udanimi vsakršni nečistosti, nezmernosti, lenobi, ki pa so imeli le pregrehe še za častne lastnosti. Kamorkoli so se ozrli, povsod grde, pohujšljive, nesramne razvade; karkoli so slišali, bili so spolzki pogovori in zapeljive pesmi; kamorkoli so prišli, povsod priložnost, k vsakršnim grehom. Zapeljevali so jih tudi naravnost v greh.

Kako težavno jim je moralo biti, sredi brezbožnega, nesramnosti udanega malikovalskega sveta ohraniti se čiste in poštene, sredi grešnega ognja ne se vneti!

2. Pa vendar so živeli čudovito čisto, nedolžno sveto. Sv. Justin, duhovnik in mučenec, poprej sam malikovalec, piše v prvi polovici drugega stoletja: »Kristjani žive v mesu, pa ne po mesu.« Tertulijan tretjega stoletja pravi, ne da bi se mu bilo oporekalo od poganske strani: »Veliko je kristjanov, ki so bili še kot starčki tako nedolžni, kakor so bili nekdanj kot dečki.« Tudi sv. Ciril Aleksandrijski v petem stoletju hvali v tem oziru kristjane na vso moč.

Rimljani so častili boginjo Vesto. Njeno službo so oskrbovale šestere device, vestalke imenovane, ki so morale ostati neomožene do 30. leta. Le z velikim trudom so našli taka dekleta, ki so hotela pod tem pogojem nastopiti tako službo. In še te so morali prisiliti z grožnjo, da jih žive pokopljejo. Na to zgodovinsko resnico kazaje kliče sv. Ciril iz Aleksandrije nevernikom: »Vi morate po vsem rimskem cesarstvu komaj šest devic najti, katere ostanejo ob pretnji najgrozovitejše kazni samske, med tem ko smo mi pripravljeni, vam pripeljati celo četo devic, katere prostovoljno, brez sile ostanejo samske celo svoje življenje.« Celu malikovalci so morali čistemu življenju kristjanov dajati najboljše spričevalo. Popraševali so se med seboj: »Ali so ti kristjani ljudje? Ali imajo meso in kri kakor mi?«

III. Tretjič so imeli kristjani velike težave ob ljubeznido bližnjega, ki je krščanska dolžnost.

1. Neverniki niso poznali prave ljubeznido bližnjega. Kar se je njim dozdevalo ljubezen do bližnjega, bilo je le samoljubje, samopridnost, samopašnost. Ljubili so v bližnjem le sami sebe.

Kar je bilo nekoristnih, nadložnih ljudi, bolnikov, ubožcev, starčkov, teh so mnogo kar odstranili. Dve tretjini ljudi je bilo sužnjih in imeli so jih gospodarji le kot blago, kot koristne živali, in smeli so jih ravno tako kupovati in prodajati pa tudi umoriti; pri sodiščih niso našli pomoči in varstva. Zato so jih tudi zaničevali. Celu prosta dekleta in žene niso imele človeške veljave in človeških pravic. Proste meščane so cenili le po premoženju. Da bi bili spoštovali koga kot človeka ter ga ljubili kot človeka, o tem ni govora.

Krščanstvo pa uči v vsakem človeku videti božjo stvar, njegovo podobo, ter ga zato čislati in ljubiti. Krščanstvo uči skrbeti tudi za neumrjočo dušo bližnjega. Kako težko je bilo tako misliti in tako ravnati sprejemši novo vero! Zakaj s tem so se postavili naravnost nasproti mišljenju, nazorom tedanjega sveta in neverske postavodaje.

2. Kljub temu so najzvestejše izpolnovali zapoved ljubezni do bližnjega. Sužnjim so dali prostost ter jih imeli kot družinske ude. Ubožce, bolnike, starčke in vdove so podpirali kar najradodarnейše. Krščanska občina v Rimu jih je vzdrževala 5000 in v Antiohiji 3000. Kar se bere v »Dejanju apostolskem« o krščanski občini v Jeruzalemu, moglo se je reči o vsaki drugi, da so bili »enega srca in enega duha« ter »je bilo vse med njimi vseh«. (4, 32.)

Toliki ljubezni se neverniki niso mogli nikoli dovolj načuditi in dejali so: »Glejte, tako se kristjani ljubijo med seboj.«

Zares, mogli so govoriti s sv. Pavlom: »Ljubezen božja je izlita v naša srca po Sv. Duhu.« (Rim. 5, 5.) In zato so se natančno ravnali po nauku sv. Janeza: »Kdor ljubi Boga, naj ljubi tudi svojega brata.« (I. 4, 21.)

Kajne, predragi, koliko nevarnosti, koliko teža v je pretilo kristjanom prvih stoletij, da bi postali nezvesti veri Jezusa Kristusa ali pa vsaj opuščali dolžnosti, ki jim jih je nalagalo krščanstvo. Toda oni so se zavedali neizmerne cene sv. vere, iskali čast le v krščanskem imenu in z malimi izjemami ohranili se dobre vojščake Jezusa Kristusa ter prejeli venec zmage držeč se le njega, ki je rekel: »Zaupajte, jaz sem svet premagal.« (Jan. 16, 33.)

Predragi! Odlikujmo se po zgledu prvih kristjanov z živovero, visoko cenimo nauke in zapovedi sv. matere katoliške Cerkve in trdno zaupajmo vanj, ki je rekel: »Glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta.« (Mat. 28, 20.) Amen.

Val. Bernik.

Praznik presv. Trojice.

Življenje prvih kristjanov.

Pomoč, zmaga in sadovi.

Današnji praznik presvete Trojice, troedinega Boga, se bere v sv. evangeliju zadnje naročilo božjega Zveličarja apostolom: »Pojdite in učite vse narode in krščujte jih v imenu Očeta in Sina in Sv. Duha. Učite jih izpolnovati vse, kar sem vam zapovedal.« (Mat. 28, 19.)

Apostoli in njih učenci so narode učili verske resnice in učili jih tudi izpolnovati vse, karkoli jim je zapovedal

Jezus, nebeški Učenik. Kakor pa je bila po napovedbi Gospodovi apostolska služba združena s premnogimi nevarnostmi in težavami, tako je bilo tudi za spreobrnjenca polno nevarnosti in težav, verovati in natančno izpolnovati vse, karkoli so v imenu božjem in sv. Cerkve zahtevali od njih.

Toda kristjani prvih stoletij so se z vso vnemo oklenili verskih nauk in premagali so vse še tako nevarne in hude zapreke, ki so se jim stavile na pot krščanskega življenja. Zato se morejo vsem prihodnjim rodovom postaviti kot vzor; saj sv. Peter in sveti Pavel kristjane svoje dobe večkrat imenujeta kar »svete«.

Iz življenja prvih kristjanov sem vam binško ponedeljek opisoval razne nevarnosti in težave. Danes pa vam povem, kako so jih vse premagali ter vam pokažem prelepe sadove te junaške zmage.

I. Če se vprašamo: Kaj je storilo kristjane prvih stoletij tako vzorno svete, tako junaško srčne, moramo odgovoriti: To je storila milost božja, ki jim je dotekala iz najsvetejšega zakramenta, iz presvetega Srca Jezusovega, ki so ga častili tako pobožno, tako vneto.

Vsak dan, tako pripoveduje cerkvena zgodovina, so bili pri sv. maši ter pristopili k angelski mizi. Sv. Ciprijan sredi 3. stoletja piše, da je bilo to v navadi še v njegovem času.

S kolikim hrepenenjem in zbranim duhom so prihajali k svetim skrivnostim, more se sklepati iz velikih darov, ki so jih prinašali, in iz tolikih nevarnosti, ki so jim bili izpostavljeni, da so mogli teh milosti deležni postati.

Noč je še in že je videti po mestnih ulicah posamezne temne postave, pa tudi v skupinah po tihem prihajati. Na Apijski cesti, ki pelje iz Rima proti zahodu, za zidom neke hiše blizu peščenih jam, zginejo. To so kristjani, ki so zgodaj pred solnčnim vzhodom vstali ter hite skrivaj v katakombe. Na znano geslo: »Deo gratias«, »Hvala Bogu«, se jim odpre vhod. Mirno, zamišljeno stopajo po slabo razsvetljenih hodnikih. Na zbirališče prišedši se obrnejo ženske na levo, moški na desno. Po stenah je videti veliko tabel z imeni tistih, ki so tukaj pokopani, večinoma mučencev, pa tudi slike, izražajoče skrivnosti najsvetejšega zakramenta, katerih pomen razumejo samo verniki. Oltar sam se dviga nad grobom nekega mučenca. Duhovnik, oziroma škof nagovori navzoče in jim opravi najsvetejšo daritev; pri tem vsi pričujoči prejmo sv. obhajilo.

Nekikrat je stal pri oltarju sv. papež Štefan. Kar vdero noter vojaki (verjetno je, da so skozi odprtino za svetlobo slišali petje), ter odpeljejo papeža in vernike kot ujetnike pred sodbo. To pa drugih ne ostraši, da bi se več ne upali v katakombe. Rajši postavijo svoje življenje v nevarnost, kakor da bi bili brez sv. maše in brez sv. obhajila.

Ako pa nikakor niso mogli in smeli v katakombe, vzeli so presv. telo Gospodovo seboj na dom, kjer so ga shranili najspoštljivejše ter se v smrtni nevarnosti sami obhajali.

Da bi tudi ujetniki mogli prejeti sv. obhajilo, pomagala jim je iznajdljiva ljubezen. Ganljive zglede imamo popisane. Tako ste že gotovo slišali o dečku, kateri je sv. Rešnje Telo skrivaj nesel pod obleko ter prišel do mestnih vrat. Tam pa vzbudi pozornost vojaške straže njegova resnoba, častitljiva hoja. Vprašan, kam gre, kaj tako na skrivnem nosi, ne odgovori ničesar. Ko vsi obeti in vse žuganje nič ne pomaga, dečka zgrabijo ter preiščejo njegovo oblačilo, a ne najdejo ničesar. To jih tako raztogoti, da ga skoraj do mrtvega pobijejo. Neki kristjan ga odnese v katakombe, pa tudi sv. skrivnost ž njim, po potu izdihne svojo mučeniško dušo — 13 letni sv. Tarcizij.

Drugič je bilo več krščanskih spoznavalcev v ječi in nobene priložnosti, da bi mogli prejeti sv. obhajilo. Bil pa je med njimi tudi duhovnik, čigar udje so bili vsled raznih muk tako raztegnjeni, da je moral ležati na hrbtu. Kruh in vino so imeli, toda oltarja na truplu ali koščice kakega mučenca ni bilo tam. Kako bi mogel obhajati najsvetejšo daritev kar tako, torej proti cerkvenim predpisom? Tedaj mu šine v glavo rešilna misel. »Ali bi ne bilo dovoljeno,« reče, »moje trpinčeno in zmučeno telo imeti za oltar?« Vsi mu pritrdijo. In tako je bilo vsem omogočeno, biti pri sv. maši in pri nji prejeti sv. obhajilo.

Tistim, ki so bili obsojeni k smrti, so, preden so šli v smrt, napravili javno pojedino. Tudi kristjanom so jo pripravili; a ti se niso dotaknili nobene jedi, ampak so si med seboj ob hvalospvih podelili telo Gospodovo, ki jim je bilo skrivaj prineseno.

Kako velika je morala biti med njimi ljubezen do Jezusa v najsvetejšem zakramentu! Kako je pač njihovo srce hrepenelo po združitvi s presvetim Srcem Jezusovim!

II. Odtod njihovo junaško veroizpovedanje, njihovo občudovanja vredno devištvo in angelska čistost, njihova zgledna ljubezen do bližnjega. Prelepi sadovi zakramenta sv. Rešnjega Telesa!

1. Sv. Janez Zlatoust piše kakor bi pregledal ves ju-naški boj, ki so ga bojevali kristjani, občudovani od ve-soljnega sveta, postavi se v duhu v njihovo sredo, gleda jih pred sodniki, v ječah, na natezalnicah, na križih in na vešalih ter kliče navdušeno sodnikom in rabljem: »Vi krvniki, le pripravljajte svoja mučila: ti nežni otroci, ti slabotni starčki, te nežne device — ti imajo Boga moči v svojih srcih, zavžili so od Krvi življenja. Ne bojé se smrti. Smrt jim je dobiček.« In drugje pravi, da so, z mesom in s krvjo Gospodovo okrepečani, šli od mize Go-spodove kakor ognjeni levi. Kristusova kri — Kristusova srčnost.

2. Na našem Gospodu Jezusu je vse čisto in deviško, njegov duh, njegovo telo, njegova kri, njegovo srce, nje-gova človeška in božja narava. »Ako torej pride to telo v naše telo, ako ta kri pride v naše žile, kako ne bi to telo in ta kri našega telesa ne storila čistega in deviškega, našega srca ne očistila, našega poželjenja ne pomirila in ne ukrotila?« vpraša sv. Ciril Aleksandrijski. In tako je lahko umeti občudovanja vredno čistost in devi-štvo kristjanov prvih stoletij.

3. Pri sv. daritvi so bili kristjani skupno pričujoči in skupno so prejeli telo in kri Gospoda našega Jezusa Kristusa, in tako so bili tudi med seboj po Kristusu naj-tesneje združeni v sveti ljubezni. Pri njih ni bilo razločka med reveži in bogatini, med nizkimi in visokimi, med podložnimi in predstojniki, ampak vsi so se čutili kot bratje, kot otroci enega in istega nebeškega Očeta in dediči božjega kraljestva. — Šli so po zgledu drugih veseli v smrt, da bi se, kakor so upali trdno, kmalu sešli na drugem svetu ž njimi v večni ljubezni.

To je storila njih pobožna gorečnost za Jezusa kot daritev in kot zakrament.

Sedaj nam je še bolj jasno, zakaj so rajni papež Pij X. tako nujno priporočali vsakdanjo sv. mašo in sv. obhajilo. S Kristusom Jezusom v presveti hostiji lahko premagamo tudi mi vse težave in nevarne skušnjave, brez njega pa je pravo krščan-sko katoliško življenje nemogoče, kakor je zatrdil sam Gospod: »Resnično, resnično vam povem: Ako ne boste jedli mesa Sinu človekovega in pili njegove krvi, ne boste imeli življenja v sebi.« (Jan. 6, 54.) To se pravi: ne boste mogli ohraniti božjega življenja, posvečujoče milosti, po kateri smo otroci božji in dediči nebes.

Zato ubogajte sv. Cerkev in potrudite se kolikor največ mogoče večkrat k sv. maši in prav pogostne-
mu sv. obhajilu, da se ne bo mili Jezus pritoževal
nad mrzloto in, v nemarnostjo sedanjih kristjanov. Nje-
gova ljubezen se ni postarala, naj ne opeša tudi naša.
Njegova moč ni oslABLJENA, naj ne omahuje tudi naše za-
upanje vanj.

Ko so na otoku Madagaskar učenci brezverske šole
nekega krščanskega mladeniča in šolarja dražili ter mu
dejali, da se slabo o njem govori, rekel jim je samo to-le:
»Nič ne bom odgovoril, toda jaz grem vsak dan k sv. ob-
hajilu.« Nastal je svečan molk, in vsi so občudovaje opa-
zovali mladeniča.

Preljubi v Gospodu! Storimo danes trden sklep,
da hočemo kristjane prvih časov imeti za spod-
budni zgled gorečnosti za sv. vero, nepremag-
ljive ljubezni do evharističnega Jezusa in
največje skrbljivosti za svojo neumrjočo dušo. Naj te
naše dobre sklepe blagoslovi Gospod iz tabernakeljna in
položimo jih ponižno kot praznični dar pred prestol večno-
svete Trojice! Amen.

Val. Bernik.

Druga nedelja po binkoštih.

Sv. Rešnje Telo neskončna lepota in največja tolažba sv. vere.¹

Ta je kruh, ki je prišel iz nebes.
Jan. 6, 58.

Revni in ubogi popotniki smo na tem svetu. Odkar so
grešili v raj u naši prvi starši, se je priselilo na svet zlo in
svetopisemski Job je prav upravičeno zapisal besede:
»Vojska je človeško življenje na svetu.« In res! Človek
pride na svet z jokom, vse njegovo življenje je polno brid-
kosti in s solzo se zopet loči od te doline solz. Vsakdo
izmed vas, dragi moji, mi bo gotovo rad priznal, da ima
na svetu več slabega ko dobrega. Le pogledjmo nekoliko po
svetu, pa ni treba iti bogve kako daleč, in videli bomo
tukaj veliko bedo in revščino, tam zopet družinske pre-
pire, ali bolezen, ali nevoščljivost, ali kaj drugega; le
prave sreče ne bomo našli nikjer. Povsod križi, povsod
težave! Dandanes je takorekoč cel svet nezadovoljen: vse

¹ Tudi za dan vednega češčenja ali sploh za evharistične
pobožnosti.

toži, vse zdihuje, vse se hoče otresti skrbi in težav. Ta ali oni se zateka k svojim prijateljem in znancem, ki ga sicer v obraz pomilujejo, v srcu si pa mislijo: Kaj nam mari, da se le nam dobro godi! Drugi ima morebiti še starše, k tem se zateče, in navadno ne zastonj, saj oni ljubijo svoje otroke — in jim žele dobro. Kdor nima več staršev, ima morda od njih kako sliko ali fotografijo, katero vzame ob času stiske in žalosti v roke in jo gleda in gleda in se postavlja v tiste srečne čase, ko ga je še vodila ljubeča materina roka in čuvala skrbno oko očetovo. Toda ni jih več in nikogar ni, h komur bi se mogel zateči v stiskah življenja, nikogar ni, da bi mu potožil svoje gorje in prejel tolažbe, prazno je zanj in pusto življenje! Predragi moji, ali je to res? Ali res nimamo nikogar, h komur bi se zatekli v naših potrebah? »Nikogar ni,« mi odgovarja brezverec, »še svet, kateremu služimo, ni stanovitven, ampak goljufiv in brezvesten.« Mi pa, dragi kristjani, ki imamo v naših srcih še trdno vero, ne bomo tako rekli, zakaj naše versko prepričanje nas uči, da imamo mi katoličani v svoji sredi prijatelja in tolažnika, ki nas ljubi bolj ko prijatelj, bolj ko starši, bolj ko celi svet, in ta prijatelj je Jezus Kristus v tabernakeljnu, kamor se vaša srca s tolikim zaupanjem vedno zatekajo. In to je tudi prav! Otroško zaupanje do presv. Rešnjega Telesa je potrebno zlasti dandanes, ko cel svet takorekoč kuje zarote proti svojemu Stvarniku, ki so se gotovi ljudje zarotili spraviti vsako pozitivno vero s sveta. Brezverski nauki se žalibog trosijo v nemalih množinah tudi po naši lepi domovini, in so omajali nekoliko že tudi srca preje zelo vernih mož. Dandanes pa je treba žive vere, trdnega prepričanja; le na ta način bomo dosegli zmago v boju zoper nevero. Ker pa izhajajo vse resnice naše sv. vere iz Kristusa, Odrešenika našega, zato je potreba zlasti žive vere v presveti oltarni zakrament, iz katerega izhajajo vse milosti in dobrote. Vsak kristjan naj bi imel vedno pred očmi, da se razodeva v presv. Rešnjem Telesu neskončna lepota naše sv. vere in obenem tudi največja tolažba. O resnici zadnjih besed hočemo danes premišljevati; Kristus-Bog, pričujoč v presv. oltarnem zakramentu pa naj bogoslovi naše misli in utrdi naše sklepe!

I. Zveličar sam govori o presv. Rešnjem Telesu: »Ta je kruh, ki je prišel iz nebes.« (Jan. 6., 58.) Mi sicer vidimo z našimi telesnimi očmi v oltarnem zakramentu le navaden kruh, vendar pa je odet z največjo skrivnostjo, s skrivnostjo, ki priča o božji ljubezni in ponižnosti. Ako pa po-

gledamo to skrivnost z našimi dušnimi očmi, to se pravi, v duhu prave vere, ne vidimo pod podobo kruha nič več navadnega kruha, ampak presveto telo in kri našega gospoda Jezusa Kristusa, mi vidimo samega Sinu božjega in pademo pred njim na kolena. Predragi kristjan! Če premišluješ to, kar v zakramentu vidiš in to, kar v resnici v sebi skriva, tedaj moraš priznati: najsvetejši zakrament v resnici skriva v sebi največjo lepoto naše sv. vere.

V najsvetejši skrivnosti gledamo navadni kruh, če ga uživamo, ima tudi tak okus, vendar pa se skriva pod to neznatno podobo sam Bog, Jezus Kristus. Ako opazujemo kako stvar oddaleč, se nam pogosteje dozdeva majhna in neznatna, včasih stvar celo zamenjamo s kako drugo, ko jo pa vidimo od blizu, tedaj pa spoznamo stvar in lahko presodimo, ali je dobra ali slaba. Enako je tudi z najsvetejšim zakramentom. Od daleč je videti le navaden kruh, kolikor bolj ga pa premišljujemo v duhu sv. vere, toliko bolj se nam razodeva neskončna lepota, ki jo v sebi krije. Jezus je tu pričujoč, beseda, ki se je včlovečila, ki je med nami prebivala, Jezus iz Nazareta, sam Sin božji. On, ki ni bil le najlepši po telesu, ampak tudi po duši, ki so jo krasile vse čednosti v najpopolnejši meri, on, ki se je odlikoval po ljubeznivi čistosti, katera se tako lepo razodeva pod podobo belega kruha.

Presveti oltarni zakrament je jed, »kajti moje meso je prava jed in moja kri je prava pijača,« pravi Kristus. (Jan. 6, 5.) Mi uživamo to nebeško jed v sv. obhajilu. Kakor vsaka druga jed, tako se nam zdi tudi ta brez življenja, brez moči, vendar bi se silno motili, če bi tako mislili. Druga telesna jedila moramo, preden jih použijemo, vedno pripravljati in vsaj deloma spremeniti njih zunanjo obliko. Tu pa je ravno nasprotno. V kruhu oltarnega zakramenta ni bilo preje življenja, bil je mrtev, kakor navaden kruh, pri sv. maši pa je vzel nase življenje in postal naša dušna hrana. V njem prebiva živi Jezus Kristus, ki je življenje, kakor sam o sebi priča, in ki daje vsem, ki ga uživajo življenje, življenje, ki ni minljivo, ampak večno; »zakaj, kdor je moje meso in pije mojo kri, pravi Kristus, ima večno življenje.«

Poglejte predragi, kako lepa je naša sv. vera v oltarnem zakramentu: medtem ko gledamo mi beli, navadni kruh, se skriva v resnici pod njim Jezus Kristus, delivec večnega življenja. O kako lepa, kako dragocena jed! V resnici, to je kruh, ki je prišel iz nebes, kjer prebivajo nesmrtni duhovi in angeli, od tam, kjer kraljuje Bog sam v svoji slavi.

Toda premišlujmo dalje! Kaj more biti čudovitejšega ko ta skrivnost? Zdi se nam, da je Zveličar v najsv.

zakramentu zaprt in uklenjen, vendar pa je popolnoma prost vseh vezi. Mi sicer zapiramo ta nebeški kruh v ozki tabernakelj, nosimo ga bolnikom, in izpostavljamo v monštranci ljudem v češčenje, vendar pa je le po zunanjem naš jetnik, v resnici pa pod skromno podobo kruha kraljuje čez nas vse. Čeprav prebiva v tabernakelju, vendar pa od tukaj napolnjuje s svojim božanstvom celi svet. Od tu pusti vzhajati solncu nad pravičnimi in krivičnimi, od tu zapoveduje vetrovom in viharjem, valovom in nevihtam, od tu razpošilja zemlji tako potrebno gorkoto in mraz, od tu vodi usodo vsakega posameznega človeka in nihče se ne more ustavljati njegovi mogočni volji. Tabernakelj je torej prebivališče božje med ljudmi. Majhno je sicer njegovo stanovanje, a velik njegov delokrog! — Nam se nadalje tudi dozdeva, da je nebeški kruh brez glasu in v resnici vlada okoli najsv. zakramenta svečana tihota. Ako pa si kristjan moj zaužil ta kruh, ali nisi dosti razločno slišal glas božji? »Glej, pri vratih stojim in trkam,« pravi Zveličar, »če kdo čuje moj glas in odpre vrata, vstopim k njemu in večerjal bodem ž njim in on z menoj.« (Skr. raz. 3, 20.) Te besede veljajo tudi o presv. Rešnjem Telesu. Le očisti svojo dušo grehov v odkritosrčni in skesani spovedi, in odpri svoje srce Jezusu pri sv. obhajilu, in govoril ti bo jasno, razločno! Prepričal te bo o ostudnosti greha in ti ga pristudil, potrdil te bo v tvojih dobrih sklepih in ti razkazoval lepoto čednosti ter popisoval neizmerno blaženost zveličanih kristjanov; tvoje srce pa bo napolnil s tako zadovoljnostjo in mirom, kakršne popreje nisi nikoli občutil. Ali niso to glasne in močne besede? Ali ni to sladko petje, ki prihaja iz ust Gospodovih? Da, predragi moji, kdor Kristusa večkrat vredno prejema, ta je to že okusil: ta skrivnost je videti tiha in brez moči, vendar pa govori glasno našim dušam, saj je kruh, ki je prišel iz nebes.

Kristus v presv. zakramentu pa ne govori le našim dušam, ampak tudi poslušá naše prošnje, veseli se naše ponižne molitve, s katero ga prosimo za pomoč v naših stiskah. Posebno rad usliši prošnje tistih, ki ga prejema jo v sv. obhajilu. Mnogo ljudi bi lahko iz lastne skušnje pričalo, da jih je Jezus uslišal, če so ga prosili pri sv. obhajilu, preje pa jih ni hotel, dasiravno so že dolgo molili. Zato pa porabi predragi kristjan, prve trenutke po sv. obhajilu, in razkrij svoje srce nebeškemu Zveličarju: prosi ga, naj te obvaruje v prihodnje zlasti tistih grehov, s katerimi si ga do sedaj najbolj žalil; poleg tega mu pa potoži še vse tebe in časne potrebe, skrbi, težave, in gotovo ti bo olajšal težko breme. Če kdaj, tako veljajo zlasti po sv. obhajilu, v trenutku ko je duša zvezana z Jezusom, njegove

besede: »Prosrite in boste prejeli!« Tako delaj, tako moli kristjan moj, in se priporočaj Kristusu, ki je živi kruh, ki je prišel iz nebes.

Gotovo je, da ni nobena resnica naše sv. vere bolj čudovita, lepša, in bolj skrivnostna, ko vera v pričujočnost božjo v presv. zakramentu. Mi vidimo navaden kruh, v resnici pa je živi kruh, sam Jezus Kristus, ki tam kraljuje, ki od tam zapoveduje, ki nas od tam vodi in tolaži. Skrivnost vseh skrivnosti! Ali ne dela ta presv. zakrament naše vere zares lepe in častitljive? Ali nas ne sili, da ga v globoki ponižnosti občudujemo in pademo pred njim na kolena? Vsakdo izmed nas mora zato hote ali nehote priznati, da je naša sv. vera, ki vsebuje v sebi tako veličastne skrivnosti, edino prava, edino zveličavna.

II. Zakrament sv. Rešnjega Telesa je drugič tudi vir in studenec največje tolažbe naše sv. vere: prazna in neznatna je tolažba, katero si iščejo ljudje v svetu. Če tudi pravijo, da dobe uteho v posvetnih rečeh, vendar je pa tolažba često samo navidezna, goljufiva, in ne da se primerjati z ono v presv. oltarnem zakramentu. Poglej, predragi kristjan, grešnika. Vsi smo grešniki, vsi čutimo breme greha, četudi tega večkrat nočemo priznati. Grešniki iščejo tolažbe in razvedrila v posvetnih zabavah in veselicah, v svojih obilnih opravkih, deloma pa tudi v napačnih nazorih, ki so si jih ustvarili, da bi tem lažje pomirili pekočo vest. Toda slaba so ta sredstva in ne pomagajo jim do miru, katerega iščejo tam, kjer ga ni. Edino pravo tolažbo zadobe kristjani iz presv. Rešnjega Telesa, potem ko so očistili pri spovedi svojo dušo. Koliko veselje občuti njih srce pri sv. obhajilu! Strasti se naenkrat poležejo, skušnjave minejo, če ne za vedno, pa vsaj za dolgo časa, novo upanje jih navdaja, in to kar se jim je zdelo do sedaj nemogoče, opravljajo sedaj z veseljem in pogumom. Preje so obupavali nad svojimi grehi, sedaj pa so prepričani, da se jih bodo lahko otresli, in z veseljem se podajo na pot pravice in resnice.

Poglejmo sedaj še uboge in siromake! Ali niso v resnici pomilovanja vredni, ako ne poznajo Jezusa v presv. zakramentu, ako iščejo pomoči le v posvetnih mislih in željah? Ako jim zmanjka telesne hrane, obleke, ako potrka na njih vrata največja revščina, kam naj se obrnejo in kdo naj jih obvaruje pred obupom? Žalostno se ozirajo na grozno bodočnost! Vse drugače se godi siromaku, ki pozna presv. zakrament: on ve, da se mu pri sv. obhajilu daruje sam Sin božji, in četudi se mora na svetu boriti z revščino in pomanjkanjem, ali ni prejel v sv. obhajilu celi svet? Ali ni zato neizmerno srečnejši, ko siromak, ki preklinja svojo usodo, in morda tudi božjo previdnost?

In če pride morda dan, ko mu zmanjka zadnji grizljaj kruha, ali more biti dolgo žalosten, če se spomni na Jezusa v tabernakelju? »Kako? Kristus, ki se mi daje tolikrat v jed in krepčilo naj me pozabi? Ne, on ki mi daje dušno hrano, mi bo preskrbel tudi telesno.« Taka tolažba napolnjuje srce vernega siromaka, in še nikoli ga ni zapustila v bedi in revščini. Še vedno je Bog takrat, ko je bila sila največja, stegnil svojo dobrotljivo roko in podelil telesu, ki je tolikrat uživalo njegovo presveto Telo, telesne hrane. Kristus Bog se usmili vseh, zakaj on je kruh, ki je prišel iz nebes.

Kaj pa vi trpeči bolniki? Povejte nam sami, kje boste iskali tolažbe? Kje drugod, ako ne v presv. Rešnjem Telesu. Vam veljajo še prav posebno besede Zveličarjeve: »Prīdite k meni vsi, ki se trudite in ste obremenjeni, in jaz vas bom poživil.« (Mat. 11, 28.) In če bi Kristus tudi ne bil rekel teh besed, ali ni sv. obhajilo že samonasebi največje pokrepčilo? Če bolnik ne pozna moči tega skrivnostnega zakramenta, je bolan, in nihče ga ne more ozdraviti: zdravnik izjavi, da ne more več pomagati in bolnik naj čaka, da ga reši smrt; trpljenje in bolečine so tako hude in take vrste, da je vsaka človeška pomoč izključena. Kam naj se sedaj zateče ubogi bolnik? Svet mu ne more dati tolažbe in pomoči in tako lahko obupa in si tako uniči časno in večno življenje! Veren bolnik pa, ki pozna Jezusa v sv. zakramentu, zaupno kliče k njemu, se ž njim združuje v sv. obhajilu in se uda v voljo božjo; znane so mu namreč besede Zveličarjeve: »Kdor je moje meso, bo živel vekomaj.« Bolezen takemu kristjanu ne škoduje; le malo časa trpi in umoriti ga ne more, zakaj Kristus mu obljublja večno življenje. Zatekajmo se torej v naši boleznih le k presv. zakramentu, kjer prebiva naš Bog in Zveličar, naše veselje, naša nada. »Kadar me zakliče, ga uslišim, na strani mu bodem v stiski; rešim ga in počastim,« tako nam kliče Kristus po psalmistu Davidu. (Ps. 90, 15.) Ravno tako nas opominja sv. Pavel: »Bližajmo se torej s srčno zaupnostjo prestolu milosti, da dobimo usmiljenje in najdemo milost za pravočasno pomoč.« (Hebr. 4, 16.) Vedno in vsak čas dobimo milost pri Jezusu v tabernakelju, zakaj on je kruh, ki je prišel iz nebes.

Predragi kristjani! Ko smo tako premišljevali o najsvetejšem zakramentu, mi k sklepu nič drugega ne preostaja, nego to, da vas opozorim in povabim k dostojnemu in gorečemu češčenju Jezusa Kristusa, pričujočega in bivajočega med nami. Presveto Rešnje Telo je

največji zaklad naše vere, najizdatnejša tolažba, tron usmiljenja, odkoder odvrtačuje Kristus od nas zaslužen kazni božji. Častimo torej ta presveti zakrament, in sicer ne samo tu v cerkvi, temveč tudi javno; častimo ga zlasti dandanes, ko se mu godi tolika nečast zunaj med svetom! Pokažimo vedno in povsod, da smo res pravi kristjani, ne pa hinavci, ki bi služili radi dvema gospodarjema: Bogu in svetu. Ne glejmo in ne poslušajmo ljudi, ki se iz nas norčujejo, ampak glejmo na to, kar nam more zaslužiti nebesa: združite se z Bogom na veke, to naj bo naš glavni cilj, cilj za katerega se trudimo tukaj na zemlji, za katerega bomo pa tudi obilno poplačani v večnosti. Amen.

P. B. K.

Tretja nedelja po binkoštih.

Srce Jezusovo — naše vse.¹

Predragi v Kristusu! — Pri zadnji večerji je Gospod govoril svojim apostolom: »Jaz sem trta, vi mladike. Kakor mladika ne more roditi sadu sama od sebe, ako ne ostane na trti, tako tudi vi ne, ako ne ostanete v meni.« (Jan. 15; 4, 5.) In apostoli so ostali take mladike na trti, ostali so mladike, ki rastejo iz Srca Jezusovega, mladike, ki so obrodile bogat sad. Tudi mi, vsak izmed nas bi bil rad mladika, ki obrodi bogat sad. In če hočeš, da boš res obrodil bogat sad, je treba, da si in ostaneš mladika, ki raste iz Srca Jezusovega, da ostaneš na trti, ki se imenuje Jezus. Kakor dá trta mladiki vse, dokler je združena z njo, tako bo dalo tudi Jezusovo Srce nam vse, če homo združeni z njim. Kakor daje trta svojim mladikam življenje, zelenje in sad, tako bo dajal tudi Jezus nam

I. nadnaravno življenje,

II. veselje otrok božjih,

III. sad dobrih del in plačilo za nje.

Ostanimo torej mladike, ki so vcepljene v Srce Jezusovo, ki rastejo iz Srca Jezusovega, da se bo spoznala nad nami Gospodova obljuba: »Kdor ostane v meni in jaz v njem, on rodi veliko sadu.« (Jan. 15, 5.)

I. Odkod dobivajo mladike življenje? Ali ne iz trte, iz katere srkajo življenjsko moč in sokove, ki jih

¹ Za praznik presv. Srca Jezusovega, oziroma za nedeljo po tem prazniku.

redijo in ki po žilicah napolnujejo vso mladiko, da ne ovene, da ne usahne in ne umrje? — Odkod dobivamo mi nadnaravno življenje? Iz Kristusovega Srca ga dobivamo, iz Jezusa ga dobivamo, ki pravi »jaz sem trta, vi mladike.« Iz zakramentov ga zajemamo, ki so sedmeri živi studenci Kristusovega življenja in moči. Pri sv. krstu smo bili takorekoč vcepljeni v Srce Jezusovo in začelo se je Kristusovo življenje pretakati v nas. In v drugih zakramentih se je to življenje vedno množilo. V zakramentu sv. pokore je vinogradnik, nebeški Oče, otrebil, kar je morilo nadnaravno življenje naše duše. V sv. Rešnjem Telesu pa je prišel v naša srca on sam, ki je rekel: »jaz sem življenje.« Združil se je z našim srcem tako tesno, da je v nas živel, da je bil z nami eno, on v nas in mi v njem, podobno kakor je on Bog in človek združil božjo in človeško naravo v eno osebo.

Kako pa vendar, da je toliko kristjanov, da jih je toliko tudi izmed nas, ki nimajo več Kristusovega življenja v sebi, čeprav so bili vcepljeni pri sv. krstu v Srce Jezusovo? Zakaj jih je toliko, v katerih to življenje pojema, da hirajo kot bolniki? — Nič lažjega ni kot odgovoriti na to vprašanje. Če se mladika popolnoma odlomi od trte, mora usahnuti in umreti. Če se nalomi malo, začne hirati, ker ne more dobiti vsega soka, ki ga potrebuje; in če ne pride večča vinogradnikova roka, lahko usahne popolnoma. Če je človek pozabil na obljubo, ki jo je storil pri sv. krstu, in se je s smrtnim grehom odtrgal, odlomil in popolnoma odkrhnil od Jezusa, o kako more potem še živeti, če ni več v zvezi s tistim srcem, iz katerega je srkal življensko moč, iz katerega je srkal nadnaravno življenje samo? Če človek s prostovoljnimi malimi grehi razrahlja zvezo s Kristusom, o kako more potem še čutiti polnost življenja? Podoben je mladiki, ki je nalomljena in velika nevarnost je, da bodo prišle izkušnje, ki ga bodo popolnoma odtrgale od Kristusa, kakor odlomijo viharji nalomljeno mladiko od trte. Pa predragi v Kristusu, če tudi je kateri izmed nas podoben nalomljeni mladiki, pri sv. obhajilu se te razpoke malih grehov spet zacelijo. In če tudi je podoben popolnoma odlomljeni mladiki, če tudi je morda kot mladika, ki se je že zdavnaj posušila, še je čas zanj: pri dobri izpovedi ga bo izpovednikova roka spet vcepila v Srce Jezusovo, in pri dobrem sv. obhajilu se bo spet vsa polnost življenja razlila v njegovo srce. Zato očistimo svoja srca in pristopajmo vredno in pogosto k sv. obhajilu, da se ne bo spolnila nad nami grožnja Gospodova: »Ako ne boste jedli mesa Sina človekovega, ne boste imeli življenja v sebi.«

II. Odkod dobivajo mladike zelenje? Ali ne spet iz trte, iz katere dobivajo sokove, ki jim dajejo življenje in jih povrh tega še odenejo z lepo obleko veselja, da na njih z radostjo počiva človekovo oko? — Tudi naša srca potrebujejo veselja, in ker so od Boga in za Boga ustvarjena, potrebujejo veselja otrok božjih. Kje bodo dobila tega veselja, če ne od Kristusa Gospoda? Kdor ostane res kot mladika v Srcu Jezusovem, on ima veselja dovolj, četudi ga svet sovraži, četudi ga preganja. Njemu »se žalost v veselje spremeni.« Zgled v tem so nam prve mladike Srca Jezusovega, apostoli, ki »so šli veseli izpred zбора, ker so bili vredni za Jezusa zasramovanje trpeti.« Zgled so nam tisoči mučencev, ki so šli pojoč pod meč, pojoč pred divje zveri. Zgled so nam svetniki. Zgled nam je vsak dober kristjan. »Saj kristjanu so odprti celi svetovi veselja, ki so za posvetnjaka in za grešnika zaklenjen vrt. Vera, milost božja, molitev ga povzdigujejo v solnčne višave, v božjo bližino, ločijo jasno nebo nad vsem življenjem, utemeljujejo in ohranijo enakomerno jasno ravnodušnost, ki je tudi trpljenje in bridkost ne moreta uničiti. Zakramenti so v najtesnejši zvezi z veseljem: oni prinesejo izgubljeno veselje nazaj, ali pa ga pomnožujejo in hranijo, ali pa naravno veselje oplemenitijo in posvečujejo.« (Keppler, Mehr Freude.)

Zakaj pa potem mi, ko smo vendar kristjani, tolikrat nimamo pravega veselja in obupujemo in smo malodušni? Zato, ker iščemo veselja tam, kjer ga ni. Ker ga iščemo pri stvarih, namesto pri Stvarniku. Greh je smrt — kako naj bo potem v grehu pravo veselje! Kako naj najdemo tolažbo, če smo zapustili njega, ki je »pot, resnica in življenje«? Kako naj najde trajno radost naše srce, ki je ustvarjeno od božje roke zato, da se po premaganih izkušnjavah spet vrne iz te solzne doline nazaj v roko božjo? Kako naj najde duša veselje, če je vsak dan bolj daleč od svojega Boga? Kako naj najdemo veselje, če smo vrgli raz sebe Gospodov jarem, »ki je sla-dek«, in Gospodovo breme, »ki ni težko«, pa smo šli in si nadeli satanov jarem in satanovo breme smrtnih grehov? Zato ne najdemo tistega veselja, ki bi ga morali imeti kot kristjani, ker nismo dobri kristjani, ker drugače živimo kot verujemo, ker smo se popolnoma odlomili ali pa se vsaj odkrhnili od trte, ki je Kristus Gospod, ki deli mir, ki ga cel svet ne more dati. Pa vrnimo se k njemu kot izgubljeni ovce k pastirju, kot izgubljeni sin k očetu in spet bomo deležni tiste sreče, ki jo more dati samo on. Vrnimo se s spokorjenim srcem in pogosto hodimo polni svete srčnosti k sv. obhajilu, saj vemo, da nas on sam

vabi in kliče: »Pridite k meni vsi, ki ste trudni in obteženi, in jaz vas bom pokrepčal.«

III. Odkod dobivajo mladike sad, bogato grozdje, ki veselo gleda izpod listja na jesen, da se razveseli srce vinogradnikovo? Zopet iz trte. Iz trte je tekla skrivnostna moč v jagode, ko so bile še kot proseno zrno in jih je redila kot mati svoje dete, da so se polagoma napele, da zdaj poplačajo trud viničarjev. — Tudi mi nismo za lenobo rojeni, ampak za delo; nismo ustvarjeni, da preživimo svoja leta brez plodov, ampak, da rodimo sad. Ta sad so dobra dela. In vsako delo, še tako nizko, je častno, z vsakim delom si služimo nebesa, vsako delo je Bogu dopadljivo, samo če je storjeno iz pravega namena in v posvečujoči milosti. Vsako delo je dober sad in zasluži plačilo — samo greh ne. In kje dobimo mi moč, da rodimo dobre sadove, da delamo dobra dela? Iz trte dobi mladika grozd; iz Kristusa dobimo mi moč, da rodimo dober sad. Saj je on sam rekel: »Brez mene ne morete ničesar storiti.« Kako bi mogli mi, revni grešni Adamovi otroci, storiti kaj dobrega, za zveličanje zaslužnega, če nas ne podpira On, ki nas je prerodil iz Adamovih otrok v otroke božje? Kako bi mogli mi iz svoje narave storiti kaj nadnaravnega? Kako bi mogli mi, ki smo ustvarjeni iz prsti, ki smo prah, storiti kaj za neustvarjenega, večnega Boga, če nas ne bi podpiral On sam s svojo milostjo, če nam ne bi dajal moči Sv. Duha, ki vođi vsa naša dobra dejanja?

Pa kako to, da smo mi dostikrat podobni ne samo nerodovitni trti, ki nič ne rodi, ampak celo slabši trti, ki »rodi namesto grozdja viniko?« Ali nismo bili vcepljeni v Gospodovo srce? Ali je Gospod tega kriv? Ne Gospod, ampak mi smo krivi, ker smo se odkrhnil in odlomili, ker smo raztrgali zvezo z božjim Srcem Jezusovim s smrtnim grehom. Kako naj tudi sovražnik božji stori delo zaslužno za nebesa? — In če rodimo včasi kak sad, je pa dostikrat malo ali pa nič vreden. Kdo je tega kriv? Mi smo krivi, ker smo delali iz sebičnih namenov, ker smo delali le zaradi sebe in ne zaradi Boga, ker smo imeli pri svojih delih le časno srečo pred očmi, ne pa večne, ker smo namesto Boga postavili sebe za središče svojih del. Mi smo krivi, če nam dela ne prinesejo sadov, ker smo se zanašali le na svoje delo, na svojo moč, ne pa na tistega, ki dá sad, ker se nismo ponižali pred tistim, ki pravi: »Prositate, in se vam bo dalo.« Pa če so bila dozdej naša leta izgubljena ali pa napol zapravljen, če so bila naša dela prazna ali pa le malovredna, pa se danes s skesanim srcem vsadimo v Srce Jezusovo, tesno in trdno, in hodimo po moč k pogostnemu sv. obhajilu,

da bo takorekoč Kristus z nami delal. Darujmo vse delo njemu, da bomo sad rodili, ker gorje mu, kdor umrje brez sadu dobrih del, saj Gospod sam pravi: »Ako kdo v meni ne ostane, bo vun vržen kakor mladika; in bo usahnila in jo bodo pobrali in v ogenj vrgli, da zgori.«

»Jaz sem trta, vi mladike in moj Oče je vinogradnik. Vsako mladiko, katera v meni ne rodi sadu, bo odrezal, in vsako, katera rodi sad, bo otrebil, da rodi več sadu.« (Jan. 15, 1. 2.) Tako je govoril naš Gospod apostolom. Bodimo torej mladike, ki so združene s trto, ki so v Kristusu, ki so vcepljene v Srce Jezusovo in rastejo iz Srca Jezusovega! Dovolj ima to Srce življenja za vse, in vsi človeški otroci dobivajo v njem lahko dovolj moči za svoje nadnaravno življenje. Dovolj ima to Srce veselja za vse, in vsa človeška srca najdejo v njem lahko prave radosti dovolj. Dovolj je to Srce bogato za vse, in vsi lahko dobimo v tem Srcu moči, da bomo rodili sad za večno življenje.

Bodimo mladike Srca Jezusovega tu v solzni dolini, da bomo enkrat mladike Srca Jezusovega tudi v večnosti, kjer ne bo več nevarnosti, da bi nas viharji odlomili, da bi nas burje odkrhnilo, ampak bomo počivali na sv. Srcu božjega Zveličarja v večni neugasljivi ljubezni, v večnem solncu neskončne sreče, ki ga ne more zakriti noben oblak vekomaj. Amen.

Janez Pucelj.

Četrta nedelja po binkoštih.

Petrov čoln — podoba sv. katoliške Cerkve.

Že je minulo nekaj tednov, ko je sv. katoliška Cerkev praznovala svoj rojstni dan, ko je obhajala milostipolne binkoštno praznike. Veseli binkoštni prazniki, prazniki zelenja, cvetja, upanja so nas spominjali, kako je Sv. Duh preobrazil srca apostolov, preobrazil zemlji obličje. Tem binkoštnim praznikom sledi dolga vrsta nedelj. Saj je binkoštna doba najdaljša doba cerkvenega leta. Te pobinkoštno nedelje imajo namen, Jezusovo kraljestvo v naših srcih utrditi, vse zveličavne resnice sv. vere nam predočiti in pojasniti. Poglejmo, katero resnico nam predočuje in pojasnjuje današnja nedelja! V to svrho si oglejmo dogodek, o katerem nam poroča današnji evangelij! Ob

Genezareškem jezeru je bilo. Mnogo ljudstva se je nagnetlo okrog Jezusa poslušati božjo besedo. Niso že več iskali telesnih dobrot pri njem; srca so jim bila že pripravljena za duševno hrano. Po nji so zakoprneli. Jezus si izbere na jezeru prostor za pridigo. V Petrov čoln sede in odtam uči množico, ki stoji na bregu. Tukaj vidimo, kako odlikuje Zveličar Petra in s tem kaže, da namerava nekaj posebnega z njim. Peter je povsod prvi med učenci, tako tudi tukaj. Gospod uči iz njegovega čolna pazne množice. Vsled tega radi primerjajo kristjani sv. Cerkev, ki jo je ustanovil božji Učenik, Petrovemu čolnu. Vsakdo, ki se zateka k temu Petrovemu čolnu, se varno vozi po razburkanem morju človeškega življenja. V njem vesla še vedno sv. Peter v rimskih papežih, svojih naslednikih. Ostanimo danes pri tej Petrovi ladji, oglejmo si jo natančneje in prepričali se bomo tudi mi, da se sv. kat. Cerkev po vsej pravici imenuje Petrova ladja, in da to ladjo krmari sv. Peter v svojih naslednikih, rimskih papežih! To premišljevanje naj nam poživi našo vero, nam utrdi naše upanje ter nam vžge pravo ljubezen do sv. kat. Cerkve in njenih poglavarjev.

Čoln, v katerega je Jezus stopil, je bil gotovo neznaten in majhen; saj vemo, da je bil Peter ubog ribič. Tudi sv. Cerkev je bila prve čase svojega obstanka maloštevilna, neznatna. Štela je začetkoma nekaj sto ljudi, po Petrovi pridigi na binkoštni praznik pa nekaj tisoč ljudi. Minulo je nekaj stoletij, da se je razširila po Aziji, Evropi, Afriki. Kakor so nekdanj Zveličarja, tako so hudobneži tudi njegovo Cerkev vedno zaničevali, sramotili, preganjali in jo sramotijo, preganjajo še tudi današnje dni. Pa ne bodimo zaradi tega malosrčni! Saj je Kristus pri nas. Ako je pa Kristus z nami, kdo je potem zoper nas?

Ladja pripelje ljudi, ki so na morju, ki potujejo po morju, na obrežje, na suho zemljo, v varen pristan. Ali nima, predragi, sv. kat. Cerkev istega namena, seveda v višjem, duhovnem pomenu? Sv. Cerkev nas vodi na nebeško obrežje, v nebeško domovino. Sv. kat. Cerkev je Noetova ladja, ki rešuje grešne ljudi in jih vodi k večnemu zveličanju. Iz tega vzroka kliče sv. Cerkev nedeljo za nedeljo, praznik za praznikom vsem ljudem, starim in mladim, bogatim in ubogim, grešnikom in pravičnim besede Gospodove: »Le eno je potrebno« (Luk. 10, 42.), »kaj bo človeku pomagalo, če ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi?« (Mark. 8, 36.) Iz tega vzroka nam kliče sveta

Cerkev nedeljo za nedeljo, praznik za praznikom besede sv. Pavla: »Nimamo namreč tukaj stalnega mesta, temveč prihodnjega iščemo.« (Hebr. 13, 14.) Naše življenje na zemlji, dragi moji, je podobno morju, a ne mirnemu morju, ampak morju, na katerem divja ljut vihar. Zato so vsi oni, ki veslarijo po morju življenja, v veliki nevarnosti, da se pogubijo. Toda ni se nam treba bati, da bi se nam razbila naša ladja na morju življenja, ako smo zvesti, udani otroci sv. kat. Cerkve. Dokler smo pravoverni kristjani, se vozimo v ladji, katero krmari sv. Peter: O da bi vsi ljudje vendar enkrat spoznali, kako dobro, varno, blaženo je biti v čolnu sv. Petra, kako dobro je biti ud sv. kat. Cerkve, ki ne želi, ki ne išče nič drugega kakor zveličati, kar je bilo zgubljenega!

Predragi v Gospodu! Sv. kat. Cerkev ne želi vašega imetja, ne išče zlata, srebra, ampak želi samo vašo neumrljivo dušo, da jo večno osreči. To nalogo ji je dal njen božji Ustanovnik, ki ji je natančno načrtal njen delokrog. Tega svojega delokroga sv. kat. Cerkev ni nikdar prekoračila. Koliko potnikov je srečno priveslalo v ladji sv. Petra v varni pristan srečne večnosti, kjer ni solz, ne gorja! Ozrmo se po cerkvi! Poglejmo na oltarje te cerkve! Na oltarjih in stenah vidimo podobe in slike raznih svetnikov. Vsi ti so v ladji sv. Cerkve srečno priveslali na obrežje večne blaženosti. Vsi ti izvoljenci božji nam kličejo: veselite in radujte se, ker se varno vozite v ladji sv. Petra! Ne obupajte, ampak vztrajajte! Da, ne obupajte, ako se takorekoč potapljate v valovih bede, križev, težav! Oklenite se sv. Cerkve, storite, kar vam ona svetuje in potolaženi bodete! Če vam hočejo hudobni, brezbožni jeziki vzeti vašo vero, če vam brezbožni jeziki smešijo vašo vero, tedaj se trdno oklenite svoje rešilne ladje, sv. Cerkve in odločno recite: ne, nobena stvar, ne smrt, ne življenje, ne prijatelj, ne sovražnik, ne veselje, ne trpljenje me ne more ločiti od sv. Cerkve. Za njo in v njej hočem živeti in v njej tudi umreti. Oni Petrov čoln, o katerem govori današnji evangelij, je res podoba sv. Cerkve, bodisi z ozirom na njen početek, kakor tudi z ozirom na njen namen.

Pa tudi po svoji usodi, po svoji zgodovini je sveta Cerkev podobna čolnu, ladji. »Kdor moliti ne zna,« pravi pregovor, »naj se na morje poda.« Kdor stopi na ladjo, da se popelje po morju, mora biti pripravljen na vse, tudi na najhujše. Če sploh kdaj, je gotovo takrat njegovo življenje v božjih rokah. Nevarnosti na morju so neštevilne. Če miruje ozračje, pa se treba bati kake druge nezdode. Ladji na morju je podobna tudi usoda sv. Cerkve. Mi dobro vemo, koliko je trpela sv. Cerkev prva stoletja svojega obstoja. In danes...? Nekdaj so klali kristjane kakor

živali. Te krutosti so počenjali poganski trinogi okoli 300 let. Dandanes pa brezbožneži pobijajo sv. Cerkev s peresom in črnitom, z lažjo in zvijačo, očitno in skrivno. Dragi v Kristu! Minulo je že več ko 19 stoletij, kar stoji sv. Cerkev. Preštalala je tekom stoletij vsakovrstne viharje in preganjanja, prelivala je kri, bila je na tezalnicah, v ognju, v morju, preganjali so jo z zvijačo in lažjo. Izvabili so veliko njenih otrok v sovražni tabor. Pa sveta Cerkev še stoji. Ladja sv. Cerkve plava brez strahu; krmari jo sv. Peter po svojih naslednikih, rimskih papežih. Naj prihrujejo nad njo najhujši viharji, naj jo sovražijo, preganjajo, zatirajo njeni lastni otroci, sveta Cerkev bo izšla iz teh bojev vedno kot zmagovalka. Njena slava bo tem sijajnejša, čim več bo njenih sovražnikov. Ona ne bo propadla, naj jo tudi vse sovraži. Ona bo vedno Petrova ladja, ki sprejema na svoj krov vse, ki hočejo priveslati v pristan večne blaženosti.

Mi vsi smo tako srečni, da se nahajamo na krovu Petrove ladje. Komu gre za to zahvala? V prvi vrsti gotovo Bogu. V drugi vrsti pa gotovo onim sv. apostolskim možem, ki so nas dovedli k spoznanju resnice, k spoznanju pravega Boga, v naročje edino zveličavne sv. katoliške Cerkve. Sv. brata Ciril in Metod, katerih praznik obhajamo 5. julija, sta tista sv. moža, ki sta si pridobila za Slovane nevenljivih zaslug. Zakaj učila sta jih prave vere. Oznanjevala sta po slovanskih deželah vero Kristusovo s papeževim dovoljenjem in v njegovem imenu. Ko so ju njuni nasprotniki krivično zatožili v Rimu, sta pohitela obadva v Rim k sv. očetu. Sv. oče jih je ljubeznivo sprejel kot dober oče. Temu sta izpovedala svojo pravo rimsko-katoliško vero. Rimski papež ju je posvetil v škofa in po smrti sv. Cirila je poslal sv. oče Metoda z velikimi pravicami nazaj na Moravsko. Ta svetnika sta prižgala Slovanom luč sv. vere. Če častimo svetnike, ki so nam pomočniki in priprošnjiki v telesnih potrebah, ali ne bomo tudi častili svetnikov, ki so nam pokazali pot do večne sreče? Ali ne bomo častili sv. bratov Cirila in Metoda? Z žalostjo moram pripomniti, da se ta dva svetnika med nami Slovenci premalo častita. Če hočemo častiti sv. Cirila in Metoda, poslušajmo radi nauke, ki nam jih oznanjuje sv. kat. Cerkev in skušajmo po teh naukih tudi živeti. Bodimo zvesti in udani sv. kat. Cerkvi, ljubimo sv. očeta, rimskega papeža! Prosimo pogostoma apostola Slovanov, da se naj sv. kat. vera med nami vedno bolj utrjuje, da bomo tako vsi našli v veri, katero sta ona oznanjevala, časno in večno srečo! Pri tej molitvi pa ne pozabimo svojih slovanskih bratov, ki jih loči od nas razkol! Molimo večkrat, da naj jih troedini Bog na pri-

prošnjo sv. Cirila in Metoda pokliče nazaj v zavetje resnice in k edinosti vere, da bo kmalu in hlev in en pastir! K tej molitvi naj nas spodbujajo uvaževanja vredne besede, katere je govoril nesmrtni Leon XIII. l. 1881. slovanskim romarjem v Vatikanu: »V skupni molitvi prosimo sv. Cirila in Metoda, da naj milostno varujeta slovanske rodove ter naj izprosita od Boga nekaterim stanovitnosti, drugim pa razsvetljenja, da odvrata sovraštvu, prepire in zavidnost od dedine Gospode in v nemata gorečo medsebojno ljubezen! Pred vsem pa naj priporočata Bogu oni narod, ki ima po številu, moči in imetju največjo veljavo, ki ju časti kot svoja apostola, pa je pretrgal zvezo, s katero sta ga bila ta dva apostola združila s sv. Petrom in rimsko Cerkvijo.«

Da, oklenimo se torej čolna Petrovega, oklenimo se v edinosti in ljubezni svoje matere kat. Cerkve, da se pod njenim okriljem združimo v večni sreči pri Očetu v nebesih! Amen.

P. Dionizij Dušej.

Peta nedelja po binkoštih.

Kakšna mora biti čednost, da bo Bogu prijetna.

Ako ne bo obilnejša vaša pravica
kakor pismarjev in farizejev, ne
pojdetе v nebeško kraljestvo.

Mat. 5, 20.

Sveti evangelij spričuje, da je naš Zveličar zato prišel na svet, da bi nas rešil hudega in nas iz teme greha pripeljal k luči božje ljubezni. Iz današnjega sv. evangelija pa še posebno povzamemo, kako ostro je Jezus Kristus grajal napačno, farizejsko pravičnost, nasprotno pa nam toplo priporočal pravo pobožnost, katera edina nam zamore odpreti nebesa. Gospodove besede so se zasadile v srca poslušalcev kakor meč; saj je bičal pravičnost tistih mož, kateri so pri ljudstvu veljali za pobožne, s posebnimi milostmi od Boga obdarjene osebe. »Ako ne bo obilnejša vaša pravica kakor pismarjev in farizejev, ne pojdetе v nebeško kraljestvo.« Ljudstvo, kateremu je govoril Kristus, je bilo osupnjeno, ker je dobro sodilo farizeje, češ, tem ljudem je vendar dobro znana postava, njih sveto življenje nam je vsem pred očmi; vendar je Gospod tirjal od ljudi, naj bodo pravičnejši od farizejev in pismarjev, sicer »ne pojdetе v nebeško kraljestvo.«

Kaj pa je bilo napačnega na farizejih? Vso svojo pravičnost so stavili v vnanjost, srce pa je bilo hudobno;

malenkosti so natanko spolnovali, važnejše reči pa zane-marjali; njihova vnanjost je bila sveta, duh pa, ki dá dejanju pravo veljavo, ni bil dober. Ako hočemo, da bo naša čednost Bogu prijetna, mora biti:

1. popolna, t. j. duh in dejanje se morata ujemati;
2. v pravem redu, da ne prezira važnejših dolžnosti;
3. čista, da ne išče lastno, ampak božjo slavo.

I. Pomenljive so Gospodove besede: »Vi ste pobe-ljeni grobovi.« Bodisi, da krije grob še tako lep kamen in napis, odpri ga, zri vanj; o Bog, nič kot gniloba in smrad. Istotako je z našo dušo. Na zunaj se ponaša s pravič-nostjo, v srcu pa prebiva greh. Taki so bili farizeji. Javno so se ponašali s pravičnostjo, njih srce pa je bilo polno krivice, nevoščljivosti, skoposti in drugih strasti. Ta na-videzna pravičnost Gospodu ni bila všeč; zakaj njemu, ki preiskuje srca, ni moglo nič skritega ostati. Ljudstvo sicer ni gledalo v srca farizejev, pred Zveličarjem pa je bilo vse odkrito. Srce je sedež samopašnosti, je vir vse hudobije; a nasproti je srce tudi sedež pravičnosti, katera se spozna na poštenem zunanjem dejanju. Pošteno, ne-dolžno srce si moramo tedaj ustvariti; ni zadosti, da so naša dejanja pred svetom pravična, tudi srce mora biti napolnjeno svetih misli in želja.

Jezus Kristus prepoveduje ne-le greh v dejanju, ampak tudi greh v besedah in mislih. Prizadevati si mo-ramo, da zatremo greh ne samo v lastnem srcu, ampak tudi v srcu svojega bližnjega. »Slišali ste — je dejal Go-spod — da je bilo rečeno starim: Ne ubijaj; kdor pa ubija, bo sodbe kriv.« Jaz pa vam povem, ne samo res-nično ubijanje je hudobija, tudi greh v besedah, nemarno obrekovanje, opravljanje, kletvina, škodoželjni nameni so smrti vredne hudobije; »zakaj kdor, pravi svojemu bliž-njemu raka, t. j. ničvrednež, bo kriv zhora, in kdor reče norec, t. j. brezbožnež, ta bo kriv peklenškega ognja.« Celo grehi v mislih so smrti vredni, ako se v srcu goji jeza, nevoščljivost, škodoželjnost, kajti »vsak, kdor se ježi nad svojim bratom, bo kriv sodbe.« — Ako ste uredili svoje srce, treba skrbeti tudi za to, da vaš bližnji nima nič zoper vas. Brez resnične sprave z bližnjim vaše mo-litve Bogu ne morejo biti všeč, niti se ne smemo pre-drzniti v takem stanu pristopiti k sv. zakramentom, »za-kaj, če svoj dar prineseš k oltarju in se tam spomniš, da ima tvoj brat kaj zoper tebe, pusti ondi svoj dar pred oltarjem in pojdi se poprej spraviti s svojim bratom, in tedaj pridi in daruj svoj dar.«

Ravno tako prepoveduje Jezus Kristus vsa nečista dejanja, a tudi nespodobne misli in prešestne želje. Nespodobna misel, nad katero se pase duša, prešestna želja, katero goji, en sam poželjiv pogled, so lahko smrtni grehi, enaki prešestvanju; saj pravi Kristus: »Kdor vidi ženo in jo poželi, je že grešil ž njo v svojem srcu.« Mogočni Bog! Kako sveta je tvoja postava, kako visoka pravičnost, ki jo tirjaš od nas!

Kristjan! Kaj ko bi bila tvoja čednost tudi le zunanja, srce pa grešno, ako bi le čedno pokrivala gnusobo srca? Ti se zdržuješ vsega grešnega, kar poželi srce, ali morebiti samo iz strahu pred ljudmi. Kadar te gledajo ljudje, si pošten; kako nesramne pa so tvoje misli, kako gnusne tvoje želje, ki jih vidi sam Bog? Nisi tudi ti v duhu farizej? Zdržuješ se jeze, nevoščljivosti in maščevanja, toda morebiti samo radi časti, ali da sebi in svojim ne škoduješ; v srcu pa hraniš srd in škodoželjnost. Tudi tebi veljajo besede: Slepí farizej! Osnaži najprvo notranjo stran sklede, potem bo tudi zunanja lična! Taka pravičnost ti ne prisluzi nebes, veliko več ti jih pred obličjem zapira. Globoko v srcu mora pognati pobožnost in odtod se razcvete pravičnost. S svetim strahom čujmo nad našimi dejanji in besedami, a posebno tudi nad mislimi in željami; ko nas ima svet za pravične, da bomo tudi pred Bogom spoznani za pravične!

II. »Ljubi Boga nad vse, in svojega bližnjega kakor sam sebe!« Te važne zapovedi farizeji niso hoteli poznati, nasprotno pa so se strastno oklepali nebistvenih reči. Zato jim kliče Gospod: Gorje vam, farizeji in pismarji! Vi dajete desetino od kumna in mete, pa zanemarjate, kar je važnejše v postavi, namreč, pravičnost, ljubezen do bližnjega in zvestobo. To storite, onega ne opuščajte!« Tudi kristjani, žalibog, radi ravnaajo napačno. Samovoljno pobožnost opravljajo, a kar je zapovedanega, opuščajo; prostovoljnih postov nikdar ne prelomijo, v petek pa jedo meso. Ob nedeljah in praznikih delajo izlete in občudujejo božje stvarstvo, k maši pa ne gredo. O velikonočnem času prejmo sv. obhajilo, priložnosti za greh pa ne zapustijo. Kake pobožnosti se ne udeležiti, bi bil smrtni greh; ali za najmanjšo stvar se ujeziti, nad bližnjim se togotiti in nad njim preklinjati, se jim zdi malenkost, za katero se Bog ne meni.

Prav je, da radi molite; prav je, da se iz lastnega nagiba postite in tako poželjivost krotite; tudi sv. apostol Pavel pravi: »Jaz krotim svoje telo, in ga strogo držim pod poveljem duha.« Hvalevredno je, da večkrat, zlasti ob velikih praznikih, pristopite k sv. večerji; hotel Bog, da bi vas mnogi posnemali, zlasti v sedanjem času, ko

ljubezen tako hitro omrzi. Lepo je in čast za vas, da ste člani cerkvenih bratovščin in društev! Toda, nikar se ne motite; te dolžnosti niso najvažnejše, samo s tem si ne boste prislужili nebes. Ako samo to storite, še vedno veljajo za vas Kristusove besede: Desetino ste dajali od kumna in mete, a kar je bilo važnejšega v postavi, pravičnost, ljubezen do bližnjega in zvestobo, ste pa zane-marjali. Molitev, post, prejemanje sv. zakramentov, to samo na sebi še ni krščanska pravičnost, to so le pripomočki za njo; pravi namen in konec pa je ljubezen. — »Ljubi Boga nadvse, bližnjega kakor sam sebe!« — To je poglobitna postava, katere se nam je držati. Veste pa, v čem je prava vrednost ljubezni? Sv. Pavel nam pove, rekoč: »Bratje! Ko bi človeške in angelske jezike govoril, pa bi prave krščanske ljubezni ne imel, bi bil kakor bron, ki buči, in zvon, ki brni. — Ali naj bi znal prerokovati in bi vedel skrivnosti in bi imel vso učenost in najmočnejšo vero, tako, da bi hribe prestavljal; ako bi pa ljubezni ne imel, bi mi nič ne pomagalo.« Hočete vedeti, na čem se spozna ljubezen? Poslušajte, kaj govori dalje apostol: »Ljubezen pa je potrpežljiva, je dobrotljiva; ljubezen ni nevoščljiva, ne ravna napačno, se ne napihuje; ni častilakomna, ne išče svojega, se ne dá žaliti, ne misli hudo; se ne veseli krivice, veseli se pa resnice; vse potrpi, vse veruje, vse upa, vse prenese. In akoravno bodo prerokovanja minula, jeziki jenjali in učenost prešla, ljubezen ne bo nikdar nehala.«

Hočem mar, da bi opuščali pobožnosti in odjenjali v svoji vnemi? Ne tega! Celó prosim vas z vso ljubeznijo, bodite vneti in rastite v dobrem; vendar morate višje ceniti namen, kakor pomočke; ako izpolnujete male reči, ne smete pozabiti poglobitnih dolžnosti, kar je važnejše v postavi. »To storite, onega ne opuščajte!«

III. Slednjič nam kaže naš Zveličar Jezus Kristus, kako puhla je bila farizejska pravičnost, ker niso iskali božje časti, ampak lastno slavo. Dajali so vbogajme, postili se, molili; pa vse le zato, da bi jih ljudstvo imelo za svetnike; tirjali so, da jih na cesti vsak pozdravi in bi v zborih imeli prve sedeže. Tega vi nikar ne storite, pravi Gospod; v resnici pravičen človek stori dobra dela na tihem (samo Bog ve za nje), ne pa vpricho drugih, da bi ga slavili. In svojim učencem priporoča samoto, rekoč: »Glejte, da dobrih del ne opravljate pred ljudmi, da bi vas videli, sicer nimate pričakovati plačila od nebeškega Očeta.« Glede miloščine pravi: »Kadar daješ miloščino, ne trobi pred seboj, kakor hinavci v sinagogah in po cestah, da bi jih ljudstvo hvalilo. Resnično vam po-

vem, prejeli so plačilo. Kadar daješ miloščino, naj levica ne ve, kaj dela desnica.«

Glede molitve pravi: »Kadar molite, ne delajte kakor hinavci, ki se radi v zbirališčih in na cestnih oglih nastavljajo in molijo, da bi jih ljudstvo videlo. Resnično vam povem, prejeli so plačilo! Kadar moliš, pojdi v svojo izbo, zapri vrata in moli k Očetu na skrivnem in tvoj Oče, ki te vidi, ti bo povrnil.« Ako pa moliš očitno v cerkvi, naj sveti sicer tvoja luč pred ljudmi, vendar ne k tvoji časti, ampak v čast večnega Očeta v nebesih.

Kadar se postite, pravi Gospod, ne delajte se žalostnih, kakor hinavci; grde namreč svoje obraze, da bi ljudje videli, da se postijo. Resnično vam povem, prejeli so svoje plačilo. Ti pa, kadar se postiš, pomaži si glavo in omij obraz, da ne bodo ljudje videli, da se postiš, ampak tvoj Oče, kateri je na skrivnem; in tvoj Oče, ki na skrivnem vidi, ti bo povrnil.

Trikrat nespametni, kateri teh besedi ne spolnujejo! Koliko dobrih del je zavoljo častilakomnosti ob vsi veljavo! Koliko miloščine je ob vrednost, ker niso darovalci imeli krščanskega namena, ampak so hrepeneli le po svetni hvali. Koliko molitev, spovedi in sv. obhajil je brez zasluženja za večnost, ker se niso opravljale iz ljubezni in hrepenenja po Bogu, ampak iz nekake dušne prevzetnosti. Nesrečneži goljufajo sami sebe! Pridobijo si sicer čast in slavo pri ljudeh, a Bogu delajo nečast. Prejeli so tudi svetno plačilo, ali nevenljivo povračilo daje Bog le ponižnim in spokornim dušam.

Predragi poslušalci! Nikar tedaj ne pozabimo, kaj je predvsem potrebno, da bo naša pravičnost obilnejša kakor farizejev! Naša dejanja se morajo strinjati z našim mišljenjem, nikdar ne smemo zanemarjati, kar je važnejšega v postavi, ali tudi malenkosti ne prezirati; predvsem pa moramo ponižnejši postati pred svetom, pred seboj. V tem duhu delajmo, dokler je dan; zakaj prišla bo noč, ko nihče ne bo mogel več delati — tiha, temna noč smrti! Ljubezen naj nas vodi pri vseh dejanjih; ona bo posvetila naša dela, akoravno malovredna in z njimi si bomo prislužili nebesa.

Ti pa milostljivi Oče, odpusti nam, ker smo tolikrat popustili resnico in se držali le sence resnice. Vodi nas, da vneti hodimo pot pravičnosti, da le tvojo slavo iščemo in se tudi v večni slavi s teboj veseliti zamoremo. Amen.

P. Hugolin Sattner.

Praznik sv. Petra in Pavla.

Peter in Pavel kot spokornika.

Jezus Kristus je po besedah današnjega evangelija obljubil apostolu Petru najvišjo dušnopastirsko službo. »Ti si Peter (skala); na to skalo bom zidal svojo Cerkev, in peklenska vrata je ne bodo premagala. In tebi bom dal ključne nebeškega kraljestva.« Izročil mu je to službo popolnoma po svojem vstajenju pri Genezareškem jezeru, rekoč dvakrat: »Pasi moja jagnjeta!« in tretjič: »Pasi moje ovce!« (Jan. 21.) Tako je prejel sv. Peter najvišjo pastirsko službo in oblast nad vsemi verniki brez razločka, tudi nad apostoli, ker je skala, podlaga, temelj Kristusove Cerkve. Bil je prvi rimski škof, prvi papež vesoljnega krščanstva.

Tudi sv. apostol Pavel je bil škof. Ustanovil je veliko krščanskih občin, prvih cerkvâ, ter jih potem po posebnih listih, katerih je ohranjenih 14, goreče bodril, da vztrajajo v sv. veri in božji ljubezni. Bil je preskrben dušni pastir, vnet posnemavec dobrega Pastirja Jezusa Kristusa. Zato nam lahko kliče: »Bodite moji posnemavci, kakor sem jaz Kristusov.« (I. Kor. 11, 1.)

Pa kaj vam povem? Oba ta dva najodličnejša dušna pastirja sta bila nekda j — izgubljeni ovci. Toda našel ju je dobri Pastir Jezus Kristus ter ju naglo pripeljal v svoj ovčnjak.

O tem bodi današnja pridiga, v čast dobremu Pastirju in prvakoma apostolov sv. Petru in Pavlu.

A) I. Dobri Pastir je poklical Simona Petra, Jonovega sina, iz ribiškega stanu za seboj, ker ga je hotel storiti »ribiča ljudi«. (Mat. 11, 19.) Napovedal mu je, da bo imenovan »skala«. (Jan. 1, 42.) Po velikem ribjem vlaklu (Luk. 5.) je bil Jezusov stanoviten spremljevalec.

Odslej je bil Peter ves drugačen človek, zares do b r a o v c a. Med vsemi apostoli je imel največjo vero, najtrdnejše zaupanje in ljubezen najbolj vneto za Jezusa. Povsod, kjer je Jezus, tam mora biti tudi Peter, udana ovca njegova. Vsega, kar se godi z Jezusom, hoče biti deležen. Ko se Zveličar veličastno spremeni na gori Tabor, ko obeta v Kafarnaumu sv. Rešnje Teļo ter govori o svetem ohajilu, ko mu treba v Cezareji odgovoriti, kdo je on, povsod je sv. Peter zraven in prvi na vrsti za besedo. Dal pa je po sporočilu današnjega evangelija od zgoraj navdihnjeni odgovor: »Ti si Kristus, Sin živega Boga.«

Ker apostol Peter milosti božjih ni zanemarjal, ampak si jih je marljivo obračal v prid, je bilo tudi njegovo srce čedalje boljše, pa tudi veselje dobrega Pastirja zato popolnejše. Apostol Peter je bil svet mož.

Oh, pa ta dobra ovca je zašla. Kar naenkrat ni več hotela poznati svojega dobrega Pastirja. Poglejmo, kako in zakaj je apostol Peter postal izgubljena ovca.

1. Bilo je po zadnji večerji. Gospod Jezus je napovedal apostolom, da se bodo to noč vsi nad njim pohujšali, to je, da se bodo spodtikali nad njim zavoljo njegovega ponižanja in trpljenja ter bodo v veri, da je Sin božji, omahovali in ga zapustili. Peter pa, poln zaupanja v svojo moč, v svojo trdno voljo, mu odgovori: »In ko bi se tudi vsi pohujšali nad teboj, se jaz ne bom nikdar pohujšal.« (Mat. 26, 33.) Na te besede reče Jezus: »Resnično, povem ti, nocoj to noč, preden bo petelin dvakrat zapel, me boš trikrat zatajil.« (Mark. 14, 72.) Peter mu reče: »Če tudi bi mi bilo treba umreti s teboj, te ne bom zatajil.« (Mat. 26, 35.)

Vsi pa vemo, kako hudo se je tolikanj srčni Peter ogoljufal v svojem predrznem zaupanju. Od daleč gre za ujetim in zvezanim Jezusom, da vidi, kaj se zgodi z njim. Komaj pride na dvorišče velikega duhovnika, zataji trikrat svojega Gospoda, ko trdi in prisega, da ne pozna tega človeka. Peter ne pozna, noče poznati Jezusa Kristusa, ko je vendar tri leta bival pri njem, jedel z njim, gledal njegove čudeže, poslušal njegove nebeške nauke.

Gospod je pustil Petra pasti, da mu dá spoznati, kaj more storiti človek, če ga zapusti božja pomoč. Nam pa zato govori sv. Janez Zlatoust: »Velik nauk smo se naučili od sv. Petra, da namreč človeška volja nikakor ni dovolj močna, greha se varovati in dobro delati, ako je ne potrdi moč od zgoraj.«

Preveliko, ošabno zaupanje va-se je bil prvi vzrok, da je postal apostol Peter izgubljena ovca.

2. Kje pa tiči drugi vzrok? Pač v tem, da je o drugih zaničljivo mislil in govoril. Rekel je: »In ko bi se tudi vsi pohujšali nad teboj, jaz se ne bom nikdar pohujšal.« Kakor bi hotel reči: Utegne se zgoditi in se bržkone tudi bo, da te bodo drugi sramotno, pregrešno zapustili, a jaz sam za-se vem, da tega ne bom storil. Drugim je torej pripisoval slabost, sebi ne, drugi so slabši, on boljši. Ker pa Bogu krivo natolcevanje in predrzna sodba ni všeč, pustil ga je pasti in se trenutno izgubiti. »Ne sodite, in ne boste sojeni,« je rekel božji Zveličar. (Luk. 6, 37.)

3. Še neki jako tehten vzrok je, zakaj je postal apostol Peter izgubljena ovca. In ta je v tem, ker se Peter ni izognil grešni priložnosti. Ko bi ne bil šel na Kajfovo dvorišče in bi se ne bil razgovarjal z ljudmi, ki so bili Jezusu sovražni, bi ne bil grešil. Saj pravi večna Modrost: »Kdor nevarnost ljubi, bo v nji poginil.« (Sir. 3, 27.)

Če greš ti, ljubi kristjan, danes s tisto slabo družčino, v ono hišo, na tisti kraj, si v največji nevarnosti, da storiš te ali one vrste smrtni greh ter postaneš na tako velik praznik izgubljena ovca, če že nisi. Zatorej ti kličem z modrim Salomonom: »Ne hodi z njimi, zdrži svojo nogo od njih potov; zakaj njih noge v hudo teko.« (Preg. 1, 15. 16.)

II. 1. Druga izgubljena ovca je bil Savel — Pavel. Pravyzaprav ni bil ovca, ampak volk, kakor piše sv. Avguštin ob spominskem dnevu izpreobrnjenja sv. Pavla, opiraje se na izrek očaka Jakoba, da bo njegov sin Benjamin »zgrabljiv volk«. (I. Moz. 49, 27.) In Savel je bil iz rodu Benjaminovega. Torej kot rojen jud je bil volk, kot človek, sin Adamov, pa izgubljena ovca božja po besedah sv. pisma: »Vsi mi smo bili zašli kakor ovce, vsakteri se je obrnil na svojo pot.« (Iz. 53, 6.) Tudi sv. Peter piše v svojem 1. listu: »Bili ste kakor izgubljene ovce.« (I. Pet. 2, 25.)

In ta dereči volk, ta izgubljena ovca, kaj vse je počel. Iz sv. pisma pošnemamo, da mladi, vročekrvni farizejec s svojim ognjevitim, vsakemu polovičarstvu sovražnim značajem ni našel svetejšega truda, ni poznal plemenitejšega boja, kot prijatelje in privržence, zagovornike in branitelje Jezusove vere po vseh kotih in po vseh krajih zalezovati, preganjati, uklepati, pravici izročevati in se celo udeleževati njihove smrti, polne muk in tug. Kmalu pa mu ne zadošča, da divja v svetem mestu. Gnalo ga je kar siloma v rajskolepo mesto Damask preganjat mnogoštevilne kristjane ter zvezane pripeljati v Jeruzalem. (Gl. dr. M. Napotnik: Sveti Pavel, 2. izdaja, stran 10.)

2. Poprašajmo spet tu po vzroku, zakaj je bil sv. Pavel poprej tak izgubljenec. Odgovoriti moramo, da zato, ker je preveč zaupal svoji pameti, svoji modrosti in učenosti. Njegova gorečnost za judovsko postavo je bila slepa in prenapeta. Zato je »nezumno preganjal Cerkev božjo in jo razdeval.« (Gal. 1, 13.) Pri tem je že »menil, da Bogu prijetno delo stori.« (Jan. 16, 2.) Držal se je tiste učenosti, ki si jo je nabral v najvišji meri v svojem rojstnem mestu Tarzu v Ciliciji in v Jeruzalemu, središču judovske učenosti in umetnosti, kjer je poslušal tudi modrega Gamiliela, slovečega učenika

sv. pisma. Toda sam pravi: »Učenost napihuje, ljubezen pa boljša.« (I. Kor. 8, 2.)

B) I. Pa pustimo sv. Pavla na potu v Damask in poglejmo za sv. Petrom, da vidimo, kako je premilo Srce dobrega Pastirja našlo to izgubljeno ovco.

Ko se je apostolu Petru zgodila največja nesreča, da je zatajil svojega Gospoda in Boga, pripeljejo mimo po dvorišču Jezusa. »In Gospod se je ozrl, in je pogledal Petra.« (Luk. 22, 61.) »In Peter se je spomnil besede Jezusove; in šel je vun in se je bridko jokal.« (Mat. 26, 75.)

Ko je Peter Jezusa zatajil, je to neizrekljivo hudo delo presv. Srcu in Peter je zaslužil, da bi mu bil Gospod odpovedal svojo ljubezen. Pa dobri Pastir ravna drugače. Milostljivo se ozre na Petra. Namesto z očesom ostre pravice se ozre na zbegano ovco z očesom neskončnega usmiljenja. Ponudi mu zopet svoje prijateljstvo, svojo ljubezen. In ta pogled privabi iz apostolovih oči potoke solz â pravega kesanja. Nikjer v sv. pismu ne beremo, da bi mu bil Jezus očital ta greh. Še več! Prav posebno ga je odlikoval pred drugimi apostoli.

Po svojem vstajenju se posebej prikaže Simonu Petru. Ko skesani apostol trikrat zatrdi Gospodu svojo ljubezen — za trikratno zatajitev — razveseli to premilo Srce dobrega Pastirja tako, da ga postavi za svojega vidnega namestnika na zemlji. Najdena ovca postane sama voditeljica, da pastiruje drugim.

Ljubezen do Jezusa pripelje prvaka apostolov pred veliki zbor judovski in se rajši da šibati, v ječo vreči v Jeruzalemu in v Rimu ter v težko železje vkovati, kakor da bi ne oznanoval Kristusa. Ogenj ljubezni, vžgan od žarečega ognjišča presv. Srca Jezusovega, ga žene od mesta do mesta judovske dežele in Male Azije, kjer ustanovi apostolsko stolico v Antiohiji, kakor tudi v Rimu. Na da-dašnji dan l. 67, ob času krutega preganjanja kristjanov cesarja Nerona, da po zgledu dobrega Pastirja in svojega Učenika tudi on življenje za svoje ovce — na križu z glavo navzdol.

Mi katoliški kristjani smo tudi »ovce njegove paše«. (Ps. 99, 3.) Podaniki smo, hvala Bogu one Cerkve, ki nam ponuja dan na dan toliko milosti, da bi tudi mi vsi bili dobre ovce nevidnega Pastirja Jezusa Kristusa in njegovega vidnega namestnika rimskega papeža, naslednika sv. Petra.

II. Najboljši Pastir je naravnost obrnil tudi volka ali recimo zdivjano ovco Savla-Pavla ter jo urno privedel v svoj ovčnjak. Sv. Avguštin vpraša: »Ali naj ostane Savel vedno volk? Nikakor ne!«

Pred vrati slovečega mesta sirskega ga opoldne dohiti in prehití milost dobrega Pastirja, katera ga na čudovit način pokliče v nov, ves drugačen stan. Od nebeske svetlobe na tla podrt in ležeč na zemlji zasliši tako resne kakor mile besede v hebrejskem jeziku: »Savel, Savel, kaj me preganjaš?« Z odgovorom ne odlaga; zameni brž vprašanje rekoč: »Kdo si, Gospod?« — »Jaz sem Jezus, katerega ti preganjaš;« zadoni mu na uho. In trepetaje in strme je rekel: »Gospod, kaj hočeš, da naj storim?« In Gospod mu reče: »Vstani in pojdi v mesto, in tam se ti bo povedalo, kaj ti je storiti.« (Dej. ap. 9, 4—7.)

Ovca je že Gospodova. Savlova izpreobrnitev je popolnoma obsežena v vprašanju: »Gospod, kaj hočeš, da naj storim?« Kdor kakor Pavel te besede izreče in ponovi iz globine svojega srca, upa naj vse od Jezusa in pričakuje naj vsakršno milost sem dol iz nebes. (Gl. dr. Napotnik str. 11.)

Sv. Avguštin pravi: »Pavel apostol je postal iz preganjavca kristjanov oznanjevalec Kristusov. Na tla je vrgel Kristus preganjavca, da stori učenika sv. Cerkve. Udaril ga je in ozdravil, ubil ga je in oživil. Ubito je bilo Jagnje od volkov, pa napravlja jagnjeta iz volkov.« (Brev. in convers. s. Pauli.)

Svetla prikazen na potu v Damask je sicer Savla oslepila na vnanjem pogledu, toda v notranjem mu je odprla nov svet. Kristus je zmagal Savla in Savel premagal zmoto. Kako silna je vendar božja milost, ki hipoma spremeni sovražnika v prijatelja, volka v ovco, preganjavca v oznanjevalca, juda v kristjana, farizeja v apostola! (Gl. dr. Napotnik, str. 11.)

Ko ga Ananija krsti, je popolnoma preroben in počne nemudoma v sinagogah (shodnicah) judom oznanjevati Jezusa, da je ta Kristus, obljubljeni in poslani Mesija, Sin božji. »Lahko so se vsi zavzeli, kateri so slišali.« (Dej. ap. 9, 21.)

O koliko nevernih judov in poganov je bilo krščenih po tem Izraelcu, ki mu ga ni para v vsej cerkveni zgodovini! Zares, »izvoljena pošoda« je on, ki je nesel Jezusovo ime pred nevernike in kralje in Izraelove otroke. In izpolnilo se je, kar je Gospod o njem napovedal Ananiju: »Jaz mu bom pokazal, koliko mu je treba za moje ime trpeti.« (Dej. ap. 9, 15. 16.) Prehodil je vzhod in zahod zavoljo zveličanja neumrjočih duš. Daroval se je za ljudi po zgledu dobrega Pastirja. »S Kristusom sem na križ pribit,« je rekel. (Gal. 2, 20.) »Ljubezen Kristusova nas priganja,« je klical. (II. Kor. 5, 14.) »Slednjič, ko je bil v premnogih nadlogah, večkrat v ječah, v ranah čez mero,

mnogokrat v smrtnih nevarnostih,« (II. Kor. 11, 23.) je mogel izreči: »Dobro sem se vojskoval, tek dokončal, vero ohranil. Sedaj mi je prihranjena krona pravice.« (II. Tim. 4, 7. 8.) Svoj tek je dokončal, ko je današnji dan l. 67. padla glava te čudežno najdene ovce pod mečem v Rimu.

O, koliko sta vendar resnične pokore storili obe najdeni ovci, sv. Peter in sv. Pavel. Sedaj pa se je veselita v nebesih, kamor sta s svojim naukom in zgledom pripeljala že milijone najdenih ovac k dobremu Pastirju in Kralju večne slave. Naj tudi nas navdušujejo njune besede, ogrevajo njuna junaška dejanja za sv. vero Jezusovo in za življenje po sv. veri, naj bude v nas spokornega duha in ljubezen do presv. Srca nebeškega Pastirja!

Sv. apostola Peter in Pavel, prosita za nas in za vso Cerkev! Srce Jezusovo, sladkost vseh svetnikov, usmili se nas! Amen.

Val. Bernik.

Sedemdesetletnica

presvetlega ljubljanskega knezoškofa

dr. Antona B. Jegliča.

Na praznik Marijinega imena, 12. septembra l. 1917., smo obhajali dvajsetletnico škofovskega posvečenja ljubljanskega prevzvišenega nadpastirja, presvetlega knezoškofa dr. Antona B. Jegliča. Svoje najjudanejše čestitke o tej svečani priliki je Duhovni Pastir izrazil z govorom, v katerem je opozoril na glavne milosti in oblasti, ki jih je prejel vladika pri škofovskem posvečenju, in pokazal, kako nadvse uspešno je visoki slavljenelec izvrševal te oblasti za razširjanje božjega kraljestva med nami. (Gl. Duhovni Pastir l. 1917, str. 497—503.) Ponatisk govora smo takrat poslali vsem častitim župnim uradom ljubljanske škofije s prošnjo, naj o svečani priliki opozore vernike, da molijo za prevzvišenega nadpastirja, da se v vsem svojem življenju ravnajo po škofovih navodilih, izraženih v pastirskih listih in v škofovih knjigah, in da podpirajo velikansko njegovo ustanovo — zavod sv. Stanislava.

Ko obhajamo letos dne 29. maja sedemdesetletnico preljubljenega nadpastirja, ne moremo podati presvetlemu lepšega darila kot trojni venec: venec

molitev za Presvetlega, venec lepih čednosti, ki jih pridobimo z izvrševanjem škofovih navodil, in venec zaslug za dobra dela, izvršena s tem, da podpiramo zavod sv. Stanislava.

Duhovniki pa poleg tega trojnega venca, ki ga poklonimo Presvetlemu, naredimo trdni sklep, da se hočemo zvésto oklepati trojne duhovske družbe, ki nas veže s prevzvišenim slavljencom in najuspešnejše pomaga, da se izvršujejo vsa modra navodila Presvetlega. Bodimo zvesti udje društva »Duhovnikov-častivcev svetega Rešnjega Telesa«. Opetovano nam naroča Presvetli, da se oklenimo te družbe, tako n. pr. l. 1900. (Škofijski list 1900, str. 27.): »Vabimo ljudi v cerkev posebno s svojim zgledom. Kdo ima več vzroka prihajati k Gospodu Jezusu pred ječo ljubezni, tam ga moliti, prositi, zahvaljevati se mu, kakor pa duhovnik? Bodimo vsi prav goroči udje društva 'Duhovnikov-častivcev svetega Rešnjega Telesa'. Iz tabernakeljna bomo dobivali milost stanovitnosti v duhovnem življenju, ter se nam bo srce ogrevalo, odtod bodo plodonosna naša dela in sami vžgani za Jezusa, bomo lahko tudi druge vžigali.« Prav tako priporoča Presvetli družbo »Sodalitas Sacerdotum in honorem Ss. Cordis Jesu«. Namen tej družbi je, »ut Sacerdotes quasi triplici vinculo: orationis, exempli unitaeque exhortationis inter se devinciantur.« (Škofijski list 1903, str. 79.) Udje morajo izpolnjevati posebno pravila pobožnega življenja in pri skupnih shodih delovati za vsestransko duhovsko izobrazbo. In večina duhovnikov ljubljanske škofije nas je tudi tako srečnih, da smo se posvetili nebeški Materi v Marijini kongregaciji. Kako bi mogli lepše pokazati udanost Presvetlemu, ki deluje po geslu: »Pridi k nam Tvoje kraljestvo po Mariji,« kakor da je tudi nam v vsem delovanju vodnica nebeška Mati.

Zahvalimo Boga, da imamo vladiko, »cujus spes Ecclesia, cuius salus Ecclesia et cuius refugium Ecclesia« (sv. Krizostom) in prosimo blagoslova Njegovi posvečeni osebi in Njegovemu apostolskemu delovanju.¹

¹ Za govore povodom sedemdesetletnice presvetlega nadpastirja priporočamo knjigo: Knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič. Spomenica ob dvajsetletnem škofovskem jubileju. Izdala in založila Marijina družba duhovnikov in bogoslovcev ljubljanske škofije. Ljubljana, 1917.

Pogled na slovstvo.

Uvod v krščansko sociologijo. Spisal dr. Aleš Ušeničnik. (II. zvezek zbirke »Naša pota«). Založila in izdala Slovenska krščansko-socialna zveza. Str. 144. Ljubljana, 1920. Tiskala Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani. Cena 8 K, z draginjsko doklado 9 K 60 vin.

Pravkar je izšla nova dr. Aleš Ušeničnikova knjiga, ki uvaja bralca v socialni študij. Socialno vprašanje je tako grozeče, da se je bati najhujšega, ako se za časa ne izvedo velike socialne reforme: agrarna reforma, notranja kolonizacija, socialna kontrola velike industrije, socialno zavarovanje itd. Le velike socialne reforme morejo še preprečiti popoln zlom družabnega reda. Za reforme je pa potreba študija: poznati moramo zlo in vzroke zla; ustvariti in udejestviti moramo v dejanskih razmerah najboljši način. Vsakemu inteligentnu je tu potreba vpoznavanja. Temu namenu pa služi pričujoča knjižica, ki se deli v štiri poglavja. Prvo poglavje govori o sociologiji kot metafizični vedi; drugo obravnava o osebnosti in socialnosti, o zakonu dela in lastninski pravici; tretje obsega kritiko liberalizma in socializma in jasno pokaže, da je rešitev socialnega vprašanja mogoča le na podlagi krščansko-socialne ideje. V četrtem poglavju je kratka zgodovina socialnega vprašanja. Knjigo prav toplo priporočamo.

Slovensko časopisje v Ameriki. — Izredno je napredovalo zadnji čas slovensko katoliško časopisje med našimi rojaki v Ameriki. Zlasti sta bila tega napredka deležna *Ave Maria*, list v obrambo sv. vere med ameriškimi Slovenci, in dvakrat na teden izhajajoča *Edinost*, ki se je izkazala kot krepka prvoborneljska za pravico in resnico. Oba lista spretno urejuje P. Kazimir Zakrajšek. Medtem ko »Edinost« obravnava gospodarska in politična vprašanja, je postala »Ave Maria« nabožen in leposloven list, ki prinaša povesti, pesmi itd. V dokaz, kako seznanja svoje bralce tudi s književnimi novostmi iz »stare domovine«, naj navedemo besede, s katerimi »Ave Maria« naznanja poezije uršulinke M. Elizabete Kremžar: »Okoli nam je zažarelo veselja, piše v letošnji 5. številki, ko smo zagledali oba zvezka poezij č. M. Elizabete.¹ Preberite samo eno njeno pesmico, pa boste začutili globoko doli v duši neko prijetno milo toploto. Neko nebeško melodijo bo začutilo duševno uho, — melodijo ljubezni. Da, č. Mati Elizabeta je pesnica po božji volji, je rojena pesnica. Njena globoka in čista ljubezen do nebeškega ženina v tabernaklju zna vzbuditi v človeški duši neke čudovite občutke, rekli bi strune, katere se oglašijo tako milo, tako prijetno, tako nebeško sladko, da jih je nemogoče opisati, nemogoče povedati — more se jih samo čutiti, so predokus one večne melodije, na kateri se bode duša naslajala v večnosti pri Bogu.« S 1. majem t. l. sta »Ave Maria« in »Edinost« dobili svoj dom v Chicagu na 1849 W. 22 nd Street, kjer je tiskarna, upravnništvo in uredništvo obeh listov in največja slovenska knjigarna v Ameriki, ki se tudi imenuje »Ave Maria«. — Bog spremljaj z obilnim blagoslovom požrtvovalno delo naših rojakov v Ameriki!

Mladika. Zopet nov list, ki so ga začeli izdajati naši goriški Slovenci. Čuditi se moramo vztrajnosti in delu teh ljudi, ki žive pod tujo vlado, a jih ne straši nobena stvar. »Odtrgani od tujih sobratov v Jugoslaviji — smo ločeni tudi od kulturnih virov, iz katerih smo bili vajeni črpati potrebnega življenjskega soka,« piše uredništvo v prvi številki. »Živo čutimo potrebo, da udeležujemo tudi svoj krščansko kulturni program. Časovne razmere nas k temu na-

¹ »Iz moje celice« in »Cvetje na poti življenja«.

ravnost silijo. Nova nevarnost grozi krščanskemu naziranju in se razliva kakor povodenj po naši lepi domovini. Ljubezen do naroda nam zato narekuje dolžnost, naj ga obvarujemo pred strupom novodobnih rovarjev, da bi si ohranili čista katoliška načela. Vspodbuje in pouka je treba ljudstvu zlasti v teh viharnih dneh.« Tako piše urednik. Kulturne potrebe so raznovrstne in vsem zadostiti listu ne bo mogoče, a v prvi vrsti bo list nadomeščal »Bogoljuba«, obenem pa bo tudi list »Vestnik S. K. S. Z. za Goriško«. Tudi sestavke leposlovne vsebine bode prinašal in v razgledu važne kulturne dogodke po svetu. »Svoje delo in trud postavljamo pod zaščito Marije Svetogorske in slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda.« — Prvi članek v listu je naslovljen: »Vam, krščanski mladenci!«, ki se obrača na cvet našega ljudstva, da naj se ohrani čvrstega in krepkega in s tem reši narod. Dr. Jos. Ličan piše članek »Pšenica in ljulka«. Članek je naprjen posebno proti komunizmu. Ivan Rejec objavlja članek: »Ruski kmet in komunizem«, ki je posnet po spisu Borisa Noldeja, prof. na petrograjskem vseučilišču, ki je zapustil Rusijo v juniju lanskega leta. Stanko Stanič piše: Blagoslov dela, ki konča: Poprimimo se zopet resnega dela in postavili si bomo zopet temelj rednega življenja. Delo — nas bo vodilo v boljšo bodočnost. — Taka je tudi tendenca celega spisa. Dalje sta v listu dva članka: »Slike iz boljševeške dobe« in »Pisma dekleškim srcem«. — V pripovednem delu je članek »Kvišku in naprej«, dalje: »Poklonitev«; tudi par pesmic je med ostalim gradivom. Rubrike »Domači odmevi«, »Razgled po svetu« in »To in ono« pa podajajo mnogo zanimivih drobtin. List toži samo, da mu manjka kulturnih delavcev. To naj bo jasen klic vsem onim, ki lahko gredo nazaj na Goriško, da se odzovejo, da ne bo preprosto ljudstvo navezano popolnoma samo nase. Listu želimo obilo uspeha.

Cerkvena pesmarica za mladino za eno- ali dvoglasno petje z orglami, uredil St. Premrl. K tej partituri so v zalogi Jugoslov. knjigarne izšli pravkar tudi glasovi v poljudni in priročni izdaji žepne oblike. Cena izvodu z doklado vred 7 kron 20 vin. Partitura je izšla že pred leti med vojsko in stane z doklado 14 kron 40 vin. Izdaja obeh delov »Glasovom« je pridejan na koncu še kratek molitvenik) je namenjena v prvi vrsti šolski mladini za šolsko-cerkveno petje, vendar bo služila še posebno kot prva podlaga upeljavi tako zaželjenemu in važnemu ljudsko-cerkvenemu petju, katero naj bi se pričelo gojiti na celi črti, da bi prišlo pri nas Slovencih zopet do popolne veljave.

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani je dobila oddelek za klišeje, kjer se izdelujejo vse vrste klišejev po slikah, perorisih, risbah, rokopiših in fotografijah za eno- in večbarvni tisk. Tiskarna oskrbuje klišeje za vsakojaki tisk od preproste do najfinejše izvršbe. Iz srca pozdravljamo in priporočamo oddelek za klišeje kot edino podjetje te vrste v Sloveniji.

Leonova družba javlja, da je na odborovi seji določila sledeče cene za svoje publikacije: Dr. F. Kos, Gradivo... I. zvezek 30 K; II. zvezek 30 K; III. zvezek 20 K; IV. zvezek 42 K. Dr. Jos. Gruden: Cerkvene razmere na Slovenskem v XV. stoletju, nevez. 10 K. P. L. Coloma: Malenkosti 15 K. Dr. Jos. Gruden: Slovenski župani 4 K. Dr. M. Opeka: Rimski verzi 5 K. Fr. Ks. Meško: Dve sliki 4 K. Dr. A. Ušeničnik: Knjiga o življenju 10 K. P. Škrabec: Jezikovni spisi 1. snopič 7 K 50 vin.; 2. snopič 10 K 50 vin.; 3. snopič 10 K 50 vin.; 4. snopič 14 K 50 vin. Cel I. zvezek skupaj 40 K. R. Bazin: Gruda umira 10 K 20 vin. P. Bourget: Zmisel smrti 12 K. Baar: Zadnja pravda 15 K. Vse te publikacije se dobe pri upravnistvu Leonove družbe v trgovini K. T. D. Ničman, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Književne novosti¹:

Pastoralno bogoslovje. Spisal dr. Fr. Ušeničnik. Drugi zvezek. Vel. 8°. Str. 880 + XIII. V Ljubljani, 1920. Založila Jugoslovanska knjigarna. Tiskala Jugoslovanska tiskarna. Cena 180 K, z draginjsko doklado 216 K.

Prvi zvezek je izšel leta 1919., glej Duhovni Pastir l. 1919., str. 413.

Uvod v krščansko sociologijo. Spisal dr. Aleš Ušeničnik. (II. zvezek zbirke »Naša pota«.) Str. 144. Založila in izdala Slovenska krščansko-socialna zveza. Ljubljana, 1920. Tiskala Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani. Cena 8 K, z draginjsko doklado 9 K 60 vin.

Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev. I. del. Napisal Anton Melik. (I. zvezek zbirke »Pota in cilji«.) Str. 228. Tiskovna zadruga. Ljubljana, 1919. Tiskarna Makso Hrovatin. Cena 12 K.

Fran Erjavec: Izbrani spisi. Uredil Ivan Dornik. I. zvezek. Povesti. 8°. Str. 228. V Ljubljani, 1919. Založila Jugoslovanska knjigarna. Natisnila Jugoslovanska tiskarna. Cena vez. knjigi 20 K, z draginjsko doklado vred 24 K.

Bob za mladi zob. Pesmi za mladino. Zbral Cvetko Golar. 12°. Str. 81. V Ljubljani, 1920. Založila Jugoslovanska knjigarna. Tisk J. Blasnika nasl. v Ljubljani. Cena vez. knjigi 10 K, z draginjsko doklado vred 12 K.

Cerkvena pesmarica za mladino. — Glasovi. — Priredil Stanko Premrl. Str. 182. Ljubljana, 1920. Založila Jugoslovanska knjigarna. Natisnila Jugoslovanska tiskarna. Cena z draginjsko doklado 7 K 20 vin.

Partitura je izšla že preje in stane z draginjsko doklado 14 K 40 vin.

Religionsloser Moralunterricht. Von Max Pribilla S. J. (Flugschriften der Stimmen der Zeit, 13. Heft.) Str. 28. Freiburg im Breisgau 1920. Herdersche Verlagshandlung. Cena M 0-90.

---

¹ Vse tu navedene knjige se dobivajo v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Knezoškof

dr. Anton Bonaventura Jeglič.

Spomenica

ob dvajsetletnem škofovskem jubileju.

Izdala in založila Marijina družba duhovnikov in bogoslovcev ljubljanske škofije.

Časopisje je pozdravilo knjigo s posebnim veseljem.

»Slovenec« (1918, št. 123) pravi: »Kot nositelj vedno velikih, veri in narodnosti koristnih, nujno potrebnih, za dobrobit naravnost odločujočih idej je zgodovinsko podan v tej knjigi knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič... Knjiga zasluži, da zaide med najširše kroge, nujno potrebno pa je, da pride v arhiv slednje župnije na Slovenskem.«

»Vrhbosna« (1918, str. 174) piše v svojem poročilu med drugim: »Ova krasna jubilejska knjiga dragocjen je prilog za slovensku i hrvatsku književnost, za povjest ljubljanske biskupije i za slovensku povjest uopće.«

»Carniola« (Izvestja Muzejskega društva za Kranjsko) je objavila o knjigi daljše poročilo. Med drugim pravi (1918, str. 87): »Knjiga je zgodovinskega pomena, ker navaja dejstva, ki so dala družbi dežele Kranjske, posebno pretežni večini katolikov, drugo lice v teku dvajsetletnega škofovanja in versko-kulturnega delovanja dr. Jegliča... Lepo opremljena knjiga je važen dokument za delovanje velikega moža, ki je s Hrenom najizrazitejši nadpastir ljubljanske škofije.«

»Slovenski Učitelj« (1918, str. 143) pravi v svojem poročilu: »Knjiga je zakladnica izredne zgodovinske vrednosti... Naj bi se jej odkazal časten prostor tudi v vseh šolskih in učiteljskih knjižnicah!«

»Ilustrirani Glasnik« (1918, str. 312) pravi: »Pomembna knjiga, predvsem za našo versko, pa tudi duševno kulturo sploh... Opisuje nam plodnosno dvajsetletno pastirsko delovanje ljubljanskega kneza in škofa. Sicer vsi vemo, koliko je delal, se trudil in žrtvoval,... toda da je Bog tak blagoslov razlil na njegovo nesebično, neumorno delo, si nismo predstavljali, dokler nismo prelistali te knjige... Vsak zaveden, količkaj inteligenten človek bi moral knjigo poznati; za kulturnega zgodovinarja je pa še posebne važnosti.«

Knjiga stane K 20.—, v elegantno opremljeni izdaji K 30.— in se dobiva v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani ali pri Marijini kongregaciji duhovnikov in bogoslovcev v ljubljanskem duhovskem semenišču.